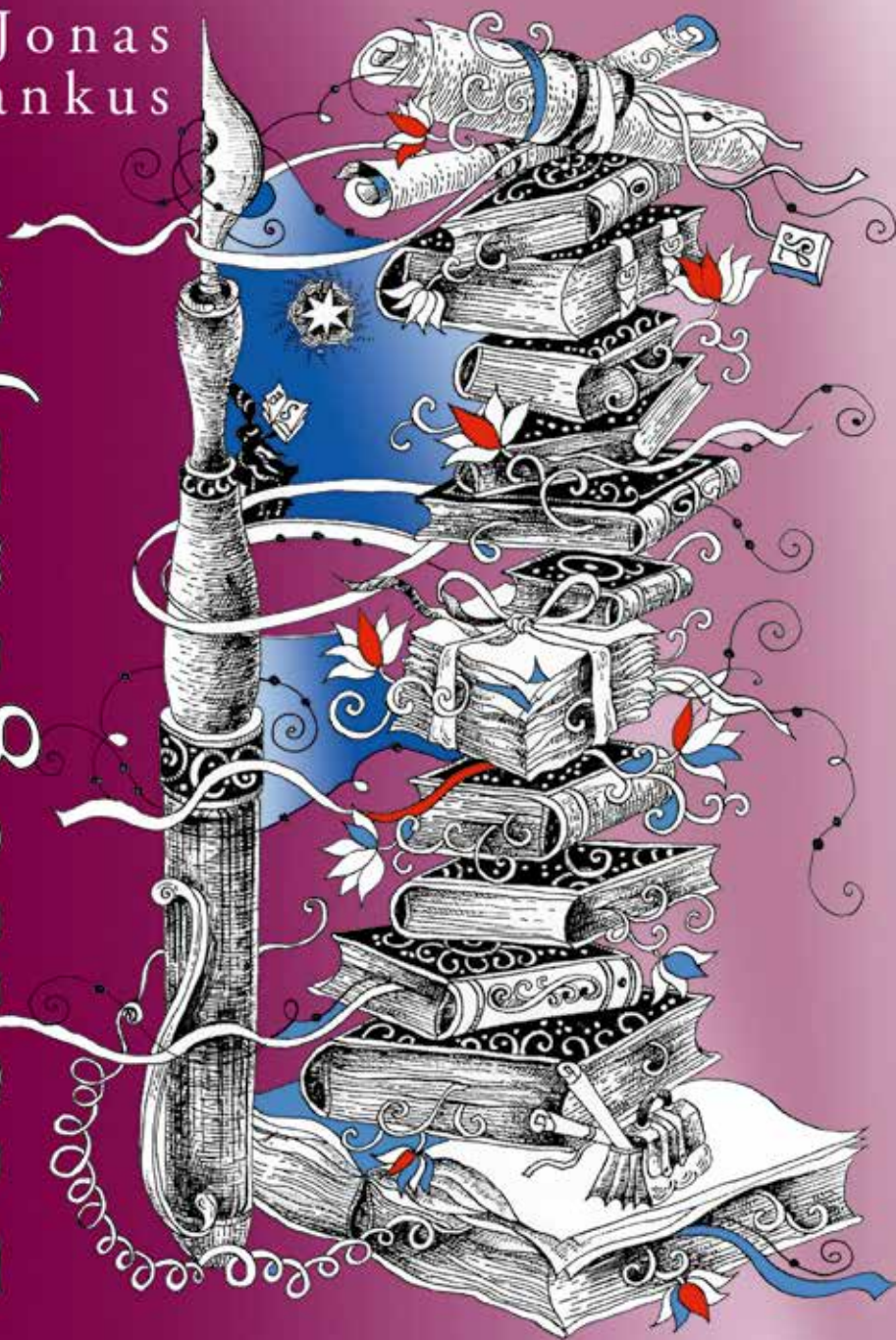

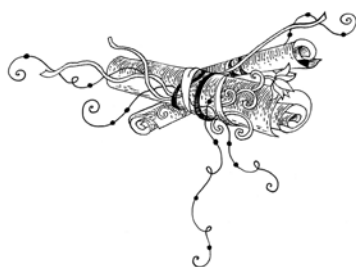
Jonas
Stankus

Bibliografija

Jonas Stankus

Bibliografija

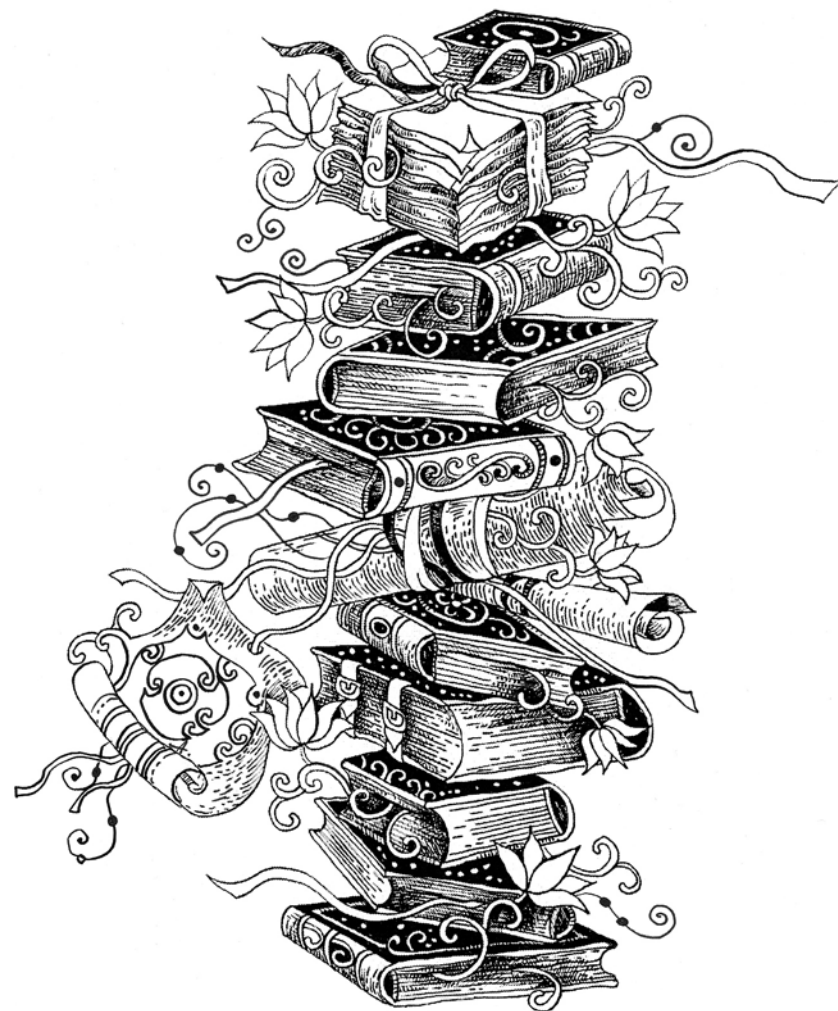

Vilnius 2017

Pratarmė

UDK 618(474.5)(092)(01)
St76

*Knygą skiriu savo
brangiems tėvams*

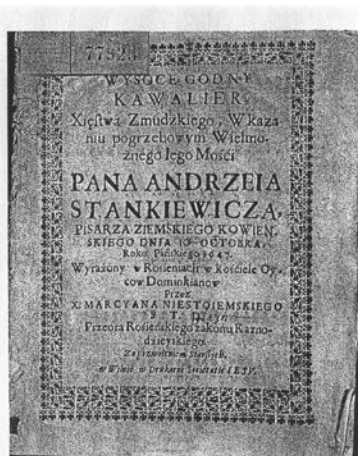

ISBN 978-609-408-978-7

© Jonas Stankus, sudarytojas, 2017
© Aušra Čapskytė, viršelis, 2017
© Aušra Čapskytė, iliustracijos, 2017

Autoriams bibliografija, manau, reiškia daug daugiau nei knygų ir spausdinių surašymas, nurodant jų autorių, antraštę, išleidimo metus, vietą ir puslapių skaičių (1).

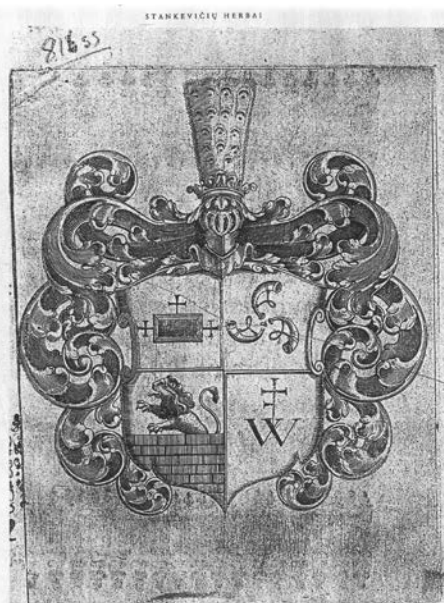
Kai pradėjau vartyti ir skaityti savo straipsnius ir kitus spausdinius, man kilo įvairiausių minčių, vaizdinių ir prisiminimų apie pirmus straipsnius: kur jie buvo skelbti, kaip džiaugiausi pirma monografija (2) ir kita. Be to, kaip pradėjau kitaip vertinti ne tik savo, bet ir kitų autorių

337 - 338
KONRADAS
GIOTKAS 1647.
Antraštė lapas.
Vario raitis.
Wyocę godny
kawaler Ziętwa

Zmordkiego w
kazanin pogrzebo-
wym... Andrzej
Stankiewicz,
pisarza ziemskiego
Kowieskiego dnia
10 Octobra, roku

Polskiego 1647.
wprazony w
Rusiniach w
kosciele oycow
Dominikanskich
przez s. Marcy-
ana Niestois-
kiego, S. T. D.
prazona Rolier-
kiego sakrowa
kazanidzijskiego
na pozwoleciom
starzych. Wilna:
druk. S. J., 1647.

Pan. A. Stankiewicz

straipsnius ir knygas. Supratau, kokią didelę reikšmę raštas turi žmogaus asmeniniame gyvenime, nes gali savo mintis ir darbo rezultatus aprašyti ir pateikti kitiems. Tačiau dar didesnę reikšmę raštas ir spauda turi tautos savasčiai ir valstybės tapatybei.

Lietuvių kalbos ir spaudos istorija amžių bėgyje buvo labai sudėtinga ir skausminga. Po 1387 m. Lietuvos krikšto mokyklos buvo įsteigtos prie Vilniaus katedros, o XV a. pradžioje atsirado Varnių, Trakų, Kauno parapiinės mokyklos, bei Vilniaus pranciškonų vienuolyne. Mokyklų padaugėjo prasidėjus reformacijai. Tačiau jose buvo mokoma lotynų, lenkų ir tik kai kur lietuvių kalba. Todėl labai greitai Lietuvoje, viešosiose vietose ir bažnyčiose, paplito ir įsigalėjo lenkų kalba ir raštas. Pavyzdžiui, Raseiniuose, Dominikonų bažnyčioje esančioje paminklinėje lentoje apie mūsų giminės protėvį Andrių Stankevičių – Kauno žemių raštininką, palaidotą 1647 m. spalio 10 d. šioje bažnyčioje, rašoma ne lietuviškai, o lenkiškai.

Prijungus Lietuvą prie Rusijos (1795 m.), mokyklose buvo įvesta rusų kalba. O po 1863 m. sukilimo rusų kalba tapo dėstomąja, o lietuvių kalba ir spauda uždrausta. Tada Lietuvoje lietuvių kalba buvo mokoma tik slaptose mokyklose. Lietuviški laikraščiai ir knygos (daugiausiai spausdintos Tilžėje) per Vokietijos–Rusijos sieną buvo slapčia gabenami ir platinami Lietuvoje. Tarp knygnešių buvo ir laikraščio „Tėvynės sargas“ bendradarbis Juozas Stankevičius (1884–1977), priklausęs Garšvių draugijai.

Mano mama.
Pirmoji mokytoja

Mano tėvelis.
Buvęs politinis kalinys

TSRS
Aukštojo Mokslo Ministerija
Kauno Valstybinis Universitetas
Kaunas, Donelaičio 35
СССР
Министерство Высшего Образования
Каунасский Гос. Университет
Дат. ССР, гор. Каунас, ул. Донелайčio 35
30 • 6 1950 г.
№ X-3565

В ы п и с к а из зачетной ведомости
/без диплома не действительна/.

Тов. Станкус Мокас, с. Ярано за время
пребывания на Медицинском Факультете Каунасского Государственного
Университета выполнял установленный курс по всем медицинским дис-
циплинам и в 1950 году сдал государственный экзамен, состоя-
щий из следующих дисциплин:

Основы марксизма-ленинизма.....	хорошо
Акушерство и гинекология.....	отлично
Внутренние болезни.....	посредственно
Детские болезни.....	хорошо
Хирургия.....	хорошо
Гигиена.....	хорошо
Инфекционные болезни.....	хорошо

РЕКТОР Каунасского Государственного Университета
Декан Медицинского Факультета
Секретарь
гор. Каунас, " " июля 1950 г.
Регистрационный №

Gautas išrašas vietoje diplomo

Tik 1905 metais panaiki-
nus lietuvių kalbos ir spaudos
draudimą padėtis kiek page-
rėjo. Vaikai mokyklose galėjo
lietuviškai mokytis ir skaityti.

Su pirmomis raidėmis
mane supažindino ir išmokė
skaityti bei rašyti mano mama
Julijona Žukaitė-Stankienė
(1899–1983). Ji buvo bai-
gusi Šiaulėnų miestelio carinę
pradžios mokyklą.

Gana anksti pradėjau
skaityti ir skaičiau viską, kas
papuolė po ranka, ne visuo-
met viską suprasdamas. Vė-
liau mokiausi pradžios mo-
kykloje, gimnazijoje ir uni-
versitete, kur turėjau labai
gerus mokytojus ir profesorius.

1950 metais sėkmingai Kaune baigiau medicinos mokslus, bet diplomo
negavau ir nebuvau paskirtas į darbą, tad teko jo ieškoti pačiam. Tuo
metu buvo suimtas mano tėvelis Pranas Stankus (1898–1970) už ry-
šius su Lietuvos Prisikėlimo apygardos partizanais ir Pabaltijo karo tri-
bunolo nuteistas 25 metams kalėti. Dėka gerų žmonių 1950 m. rugsė-
jo mėnesį įsidarbinau Respublikinėje Vilniaus akušerių mokykloje. Bet
po anoniminio skundo, kad esu politiškai nepatikimas, teko man „savo
noru“ išeiti iš darbo. Ir vėl man pasisekė – labai greitai pradėjau dirb-
ti Vilniaus klinikinės ligoninės akušeriniame-ginekologiniame skyriuje,
kur baigęs klinikinę ordinatūrą 1954 metais buvau nukreiptas dirbti į
Klaipėdos miesto gimdymo namus.

Porb. Tauts. Voklijan!

Jaučiau pareigą pranešti
tums ir kartu perspėti, kad
jis būdamas apdairus, kadangi
II kurso mokini Drusytė Albona
surinko ant jos visą žinią ir
pardavė į Ministeriją pareikalavusi
iš mūsų parašų. Jina! geriausi pa-
mėnimai klasi, kad priverstai
to, kada nuo jos bus atimtas
med. aktaatas, ir jis busite
pašalintas iš vėdžio parigų ir
iš ligoninės.

1952/13 balandžio

viena iš mokinių.

Žinia apie politinį skundą

Svarbiausi gyvenimo įvykiai

Per dešimt darbo metų sukaupiau patirtį ir medžiagą disertacijai „Cezario pjūvis ir jo įtaka vaiko fiziniam ir psichomotoriniam vystymuisi“. 1965 metais sveikatos apsaugos ministro Vytauto Kleizos įsakymu buvau perkeltas į Vilnių ir pradėjau dirbti Vilniaus miesto klinikinėje ligoninėje, kur baigiau rašyti disertaciją ir 1968 metais ją apgyniau.

Nuo 1970 metų pradėjau dirbti Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto akušerijos ir ginekologijos katedroje, kur teko užsiimti pedagoginiu ir gydomuoju darbu. 1988 metais išitraukiau į visuomeninę ir politinę veiklą, todėl mano bibliografijos medžiaga susideda iš medicininės-mokslinės ir visuomeninės-politinės veiklos. Ji nėra gausi, bet man asmeniškai brangi, nes apima daug mano gyvenimo metų ir susijusi su reikšmingais įvykiais mūsų tautos istorijoje.

Baigdamas tvarkyti straipsnius ir kitus spausdinius supratau, kad bibliografija yra labai atsakingas ir kruopštus darbas. Reikia laikytis bibliografinės raštvedybos taisyklių ir pagrindinių teisės dėsnių. Labai dėkingas Medicinos bibliotekos darbuotojai Ramutei Stankevičienei už pagalbą tvarkant mano straipsnius ir kitus spausdinius, laikantis bibliografinio aprašo reikalavimų.

Negaliu nepadėkoti savo anūkui Ignui Pranui Stankui už pagalbą tvarkant straipsnių ir kitų spausdinių pirminius sąrašus.

Jonas Stankus

1. Tarptautinių žodžių žodynas. Klaipėda: Spaudos fondas. Akc. „Rytas“, 1936 m., 1064 p. Aut. K. Boruta, Pr. Čėponis, A. Sirutytė-Čėponienė.
2. Cezario pjūvis / J. Stankus. – Vilnius: Mokslas, 1981 m., 72 p.

1937 m. mokiausi Šaukoto pradinėje mokykloje, vėliau – Radviliškio Vinco Kudirkos pradinėje mokykloje.

1939–1945 m. mokiausi Šeduvos gimnazijoje.

1945–1950 m. studijavau mediciną Kauno valstybiniame universitete, Medicinos fakultete. Baigęs studijas negavau diplomo ir

Baigęs Šaukoto pradžios mokyklą. Nuotraukoje tarp mokinių sėdi (iš kairės) mokyklų inspekcijos atstovas Šiurkus, mokytojas Rožė ir mokyklos vedėjas Matas Morkūnas (1941-06-16 ištremtas į Siberiją).

Iki gimnazijos baigimo liko šimtas dienų (1945-03-02). Pirmoje eilėje šalia manęs iš dešinės sėdi klasės auklėtoja A. Abromaitytė.

paskyrimo dirbti. Vietoje diplomo gavau pažymą, kad valstybinius egzaminus išlaikiau.

1950-08-15 Tėvelį už ryšius su partizanais suėmė ir Pabaltijo karo tribunolas nuteisė 25 metams kalėti.

1950-09-05–1952-06-19 dirbau Respublikinėje Vilniaus akušerių mokykloje mokslo dalies vedėju. Teko „savo noru“ išeiti iš darbo, nes buvo gautas anoniminis skundas, kad aš nepatikimas – tarybinės santvarkos priešininkas.

1951-10-10–1954-11-10 buvau Respublikinės Vilniaus klinikinės ligoninės akušerinio-ginekologinio skyriaus klinikinis ordinatorius.

1952-06-20–1954-03-03 dirbau Lietuvos Raudonojo Kryžiaus centro komitete sanitarinio skyriaus vedėju.

1954-10-29 Tėvelį paleido iš lagerio.

1954-11-11 dirbau Klaipėdos miesto gimdymo namuose:

*Mano žmona Danutė Elena
Nariukaitė-Stankuvienė. 1954 m.*

Sūnus Vidmantas

1954-11-11–1960-08-20
– Akušerinio skyriaus vedėju;
1960-08-20–1965-09-20 –
II akušerinio skyriaus vedėju;
Respublikinės Klaipėdos ligo-
ninės vyriausiuoju akušeriu-
ginekologu.

1954-12-05 vedžiau Danutę
Eleną Nariukaite.

1955–1965 dirbau Respub-
likinėje Klaipėdos medicinos
mokykloje dėstytoju.

1955-05-28 gimė dukra.

1958-04-05 gimė sūnus.

Dukra Dalila su sūneliu Ignu Pranu

1959 m. – stažuočiau Leningrado sąjunginiame akušerijos-gineko-
logijos institute.

1960-05-27 minint Kauno valstybinio universiteto Medicinos
fakulteto 1950 metų gydytojų laidos dešimtmetį, pareikšta LTSR
Sveikatos apsaugos ministerijos padėka už nuoširdų, nepriekaištingą,
atsidavusį ir pavyzdinę darbą respublikos sveikatos apsaugai.

1960-08-22 pareikšta Respublikinės Klaipėdos ligoninės padė-
ka už gerą ir sąžiningą darbą einant vyriausiojo akušerio-ginekolo-
go pareigas.

1965-10-01 LTSR sveikatos apsaugos ministro įsakymu buvau
perkeltas į Vilniaus miesto klinikinę ligoninę:

1965-10-01–1968 – Gimdyklos vedėjas;

1968–1970-10-05 – II ginekologinio skyriaus vedėjas.

1968-12-30 apgyniau disertaciją tema „Vaikų, gimusių per ceza-
rio pjūvį, fizinis ir psichomotorinis vystymasis“.

*Su šeštojo Lietuvos gydytojų suvažiavimo delegatais (iš dešinės):
prof. Vytautas Sirvydis, svečiai iš JAV, dr. Aloyzas Griškevičius.*

1970–1994 m. dirbau Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto akušerijos-ginekologijos katedroje:

1970-10-03 – asistentu;

1974-03-13 – docentu;

1985-09-24 – Gydytojų tobulinimosi fakulteto Akušerijos-ginekologijos kurso vedėju.

1974-03-06 – stažuotė Vokietijos Demokratinės Respublikos Greifswaldo universiteto Moterų klinikoje, apilankant ir Drezdeno medicinos akademijos Moterų kliniką.

1976-11-29 – stažuotė Leningrado Mečnikovo vardo medicinos institute.

1977-03-13 už sėkmingą mokslinį-pedagoginį darbą ir aktyvią visuomeninę veiklą 50-ųjų gimimo metinių proga apdovanotas Vilniaus universiteto garbės raštu.

1987-03-25 už gerą mokslinį-pedagoginį ir gydomąjį darbą bei aktyvią visuomeninę veiklą 60-ųjų gimimo metinių proga apdovanotas Vilniaus universiteto garbės raštu.

1988-10-22–23 – Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo delegatas.

1989-05-19 – šeštojo Lietuvos gydytojų suvažiavimo organizacinio komiteto pirmininko pavaduotojas.

1990–1994 Vilniaus miesto liaudies deputatų tarybos narys, Sveikatos apsaugos komisijos pirmininkas.

1990-12-20 suteikta aukščiausia akušerio-ginekologo kategorija.

1995-09-17 suteiktas Šv. Stanislovo ordino kavalieriaus titulas.

1996–2011 m. – Tarptautinio taikos ir saugumo parlamento narys.

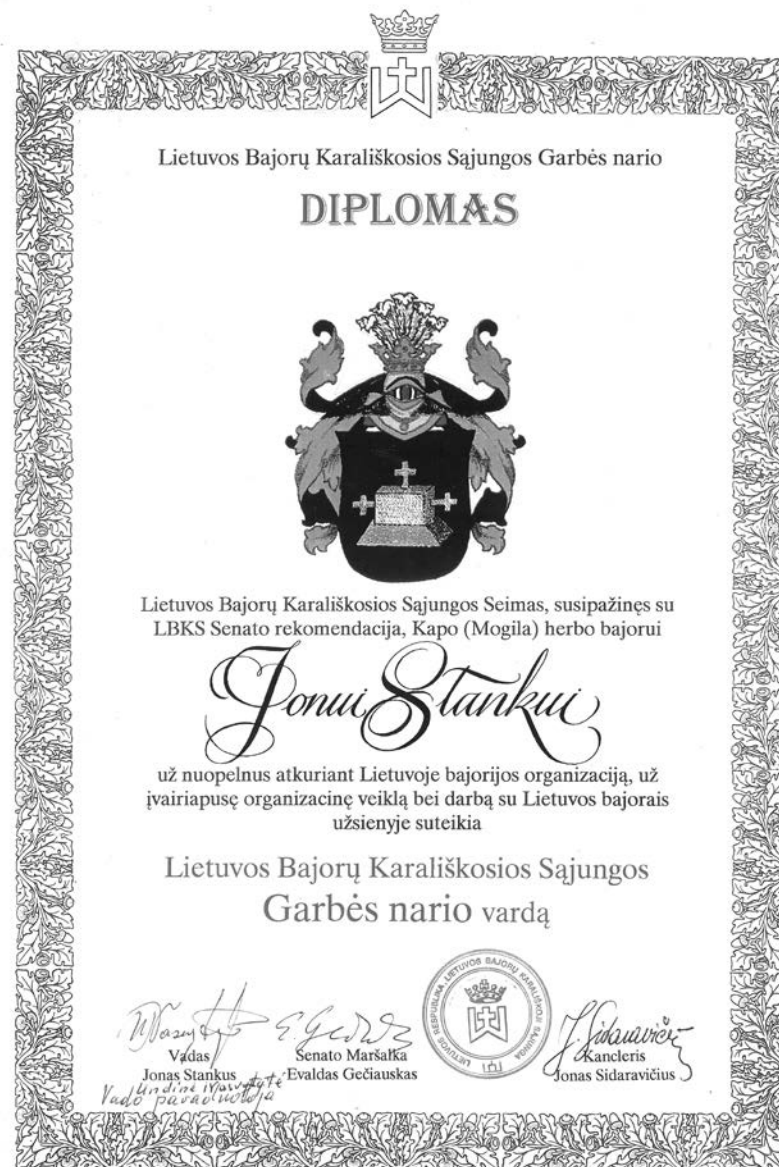
2013 m. – Lietuvos akušerių-ginekologų sąjungos garbės narys.

Šv. Stanislovo ordino kavalierius

Saugumo ir taikos tarptautinio parlamento narys
[Skiriamasis raštas]: už intelektualinę ir įkvepiančią veiklą Jonas Stankus skiriamas senatoriumi Saugumo ir taikos parlamente kaip Lietuvos atstovas / International Parliament for Safety and Peace. – Palermo (Italija), 1996. – Asmeninis archyvas.

Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos garbės narys

ORDER OF St STANISLAS

Having received due documentation, and in consultation with the King of Arms of the Order of St Stanislas, regarding the nobiliary descent of our well-beloved Knight/Dame

H.E. Dr Lada Stantus

The Grand Master is pleased to affirm his/her right to wear the St Stanislas

CROSS OF JUSTICE

with all the privileges and responsibilities such an affirmation entails.

Apdovanotās Šv. Stanislovo ordino teisingumo kryžiumi

Hous, Le Grand Maître Suprême Ordre Chevaleresque de Saint Eugène de Trebizonde

AVOIS, MONSIEUR DR. JONAS STANKUS
ex la Très Glorieuse et Très Sacrée Impériale, Foyée en l'honneur de l'illustre Che-
valier et Saint Patriarche de Trebizonde, le PALATIN ROMAIN EUGÈNE, AU GRADE DE

GRAND MAÎTRE

EN CONSÉQUENCE, lui enjoignons de se souvenir en toute occasion de son obligation de défen-
dre les PRINCIPES de la Chevalerie Héllenique, de maintenir son esprit et d'honorer la mé-
moire des EMPEREURS GRANDS-CONVÈNES de Trebizonde et de Héracle du Pont, ainsi que celle
des PRINCES PORPHYROGÈNES des ROMAINS, BYZANTINS et HELLÈNES, toujours augustes.
MOUS ORDONNONS que le présent BREVET soit scellé et enregistré par MOUS CHANCELLIER
EN BOUTE ET QUE FORME, afin que le susnommé entre IMMÉDIATEMENT en jouissance de tous les
DROITS, HONNEURS et PRÉFÉRENCES qui y sont attachés.
Donné en MOUS de Exil le jour 15 du mois de (07) septembre de l'AN DE GRÂCE 1999,
SOIT 7508 de l'Ère de Constantinople.

Šv. Eugenijaus (Italija) ordino narys. [Skiriamasis raštas]: dr. Jonas Stankus priimamas
i šv. Eugène de Trebizonde (Italijos) ordino narius, 1999. – Asmeninis archyvas.

Centro Monárquico de Estudios Institucionales

La Asamblea Ordinaria de este Centro, el día 8 de Febrero de 2.000, a propuesta del Señor Don José Emilio Estrella Estrella, ha nombrado al Excelentísimo Señor Don Jonas Stankus (Lituania), Miembro distinguido y de Honor año 2.000 del Centro Monárquico de Estudios Institucionales de la Región de Extremadura, en consideración a sus constantes trabajos realizados de forma positiva y ejemplar.

Badajoz 14 Febrero 2.000

El Secretario

El Presidente,

Francisco Trejo Nieto.

José Emilio Estrella Estrella

== Apartado 125. Badajoz 06080. España Europa ==

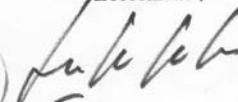
Ekstramaduros rajono (Ispanija) *Monarchijos institucinių studijų centro* garbės narys. [Skiriamasis raštas]: [prof. dr. Jonui Stankui suteikiamas *Monarchijos institucinių studijų centro* garbės titulas] / Centro Monárquico de Estudios Institucionales. Regional de Extremadura; prezident José Emilio Estrella Estrella. – Badajoz (Ispanija), 2000. – Asmeninis archyvas.

Centro Monárquico de Estudios Institucionales Región de Extremadura

Este Centro Monárquico de Estudios Institucionales, a propuesta de José Emilio Estrella Estrella y con la aprobación de la Asamblea General de la mencionada Institución Monárquica, ha concedido la distinción de CIUDADANO DE HONOR DE EUROPA DEL CENTRO MONARQUICO DE ESTUDIOS INSTITUCIONALES DE LA REGION EXTREMEÑA por méritos propios al EXCMO. SEÑOR PROF. DR. DON Jonas Stankus (Lithuania) en consideración también a los numerosos años de Su constante buen hacer de forma ejemplar, realizando siempre Sus trabajos de modo positivo, con entusiasmo y generosidad en beneficio de la sociedad en general y también al mismo tiempo demostrado siempre su amor a la verdad.

Y para que conste a todos los efectos. firmo el presente documento en Badajoz - España - 17- Agosto - 2.004.

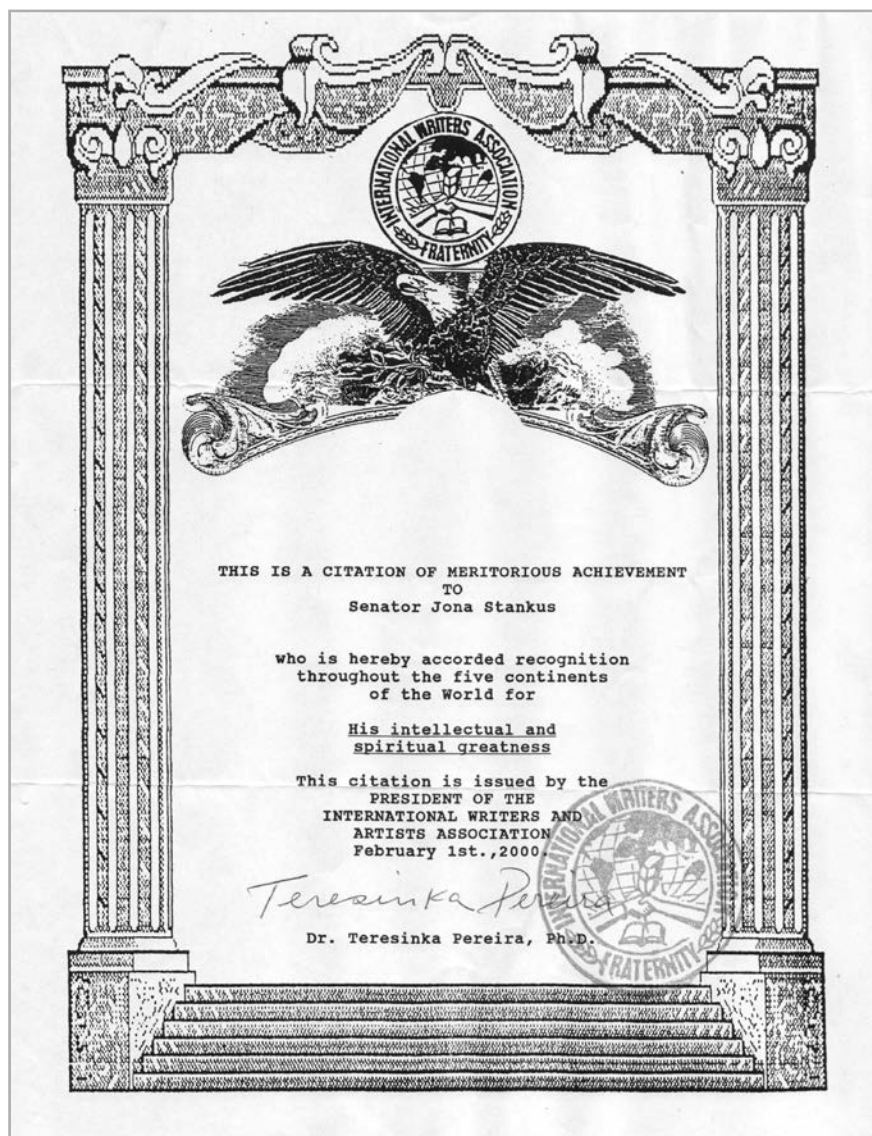
El Presidente,

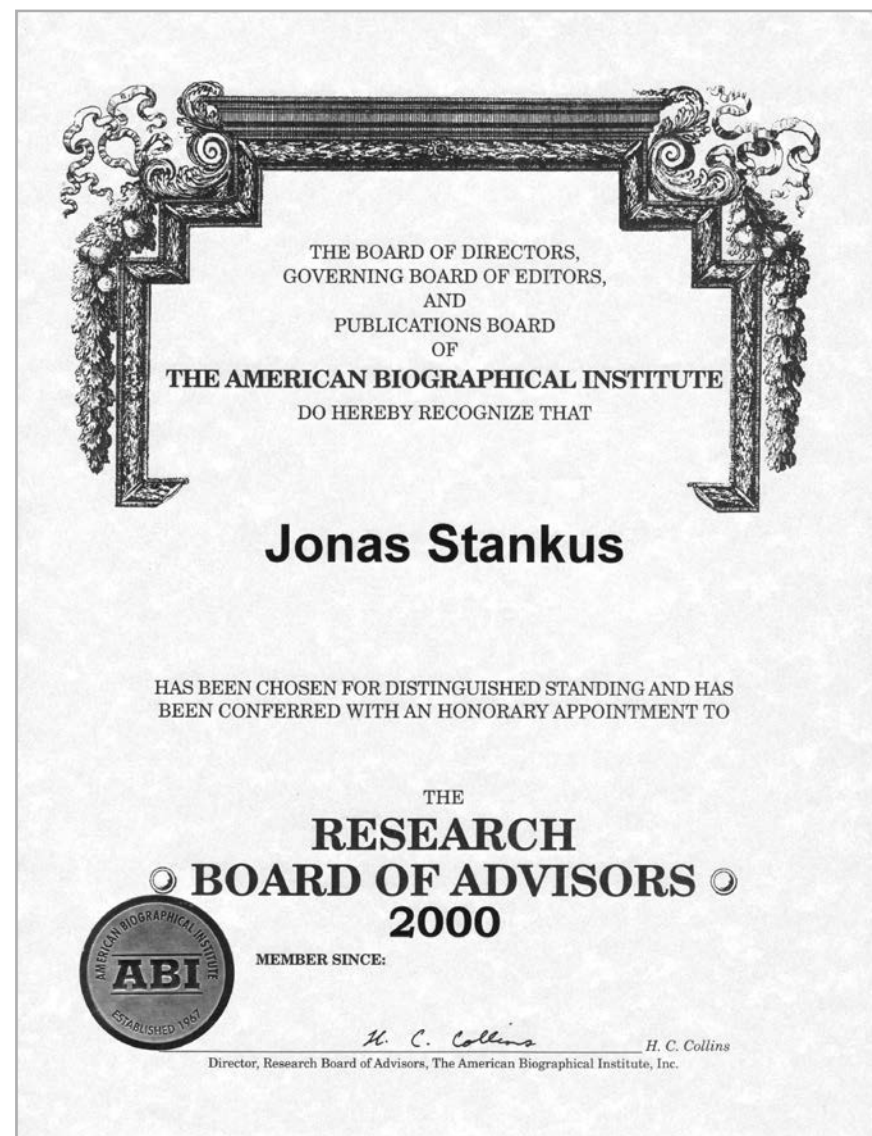
José Emilio Estrella Estrella
Apartado 125

06080 Badajoz España - Europa -

Ekstramaduros rajono (Ispanija) *Monarchijos institucinių studijų centro* garbės narys. [Skiriamasis raštas]: [prof. dr. Jonui Stankui suteikiamas *Monarchijos institucinių studijų centro* garbės titulas] / Centro Monárquico de Estudios Institucionales. Regional de Extremadura; prezident José Emilio Estrella Estrella. – Badajoz (Ispanija), 2004. – Asmeninis archyvas.

*Padėka už tarptautinę veiklą
[Padėkos raštas senatoriui Jonui Stankui už pagirtinus nuopelnus ir intelektualinę
veiklą] / International Writers and Artists Association; prezident dr. Teresinka
Pereira. [S. l.]. 2000. – Asmeninis archyvas.*

*Amerikos biografijos instituto mokslinis Tyrimų valdybos patarėjas
[Amerikos biografijos institutas pripažino Joną Stankų garbingai paskirtu Tyrimų
valdybos patarėju] / The American Biographical Institute, 2000. – Asmeninis archyvas.*

Literatūros sąrašas

Moksliniai straipsniai,
knygos ir brošiūros

1960

1. Lietuvos TSR VII respublikinės gydytojų akušerių-ginekologų konferencijos pranešimų tezės / Lietuvos TSR sveikatos apsaugos ministerija; atsakingas redaktorius J. Stankus. – Klaipėda, 1960. – 39, [1] p.
2. Visada su liaudimi: (Viešnių vaistinės 100 metų jubiliejus) / J. Stankus // Sveikatos apsauga. – 1960, Nr. 10, p. 63.

1964

3. Отдаленные результаты операции кесарева сечения / Й. Станкус // Материалы IX республиканской научной конференции акушеров-гинекологов Литовской ССР. – Вильнюс, 1964, с. 49.

1965

4. Vaikų, gimusių per cezario pjūvį, naujagimystės periodo eiga, palyginant su normaliai gimusia / J. Stankus // Praktikos gydytojų mokslinės konferencijos medžiaga, Klaipėda, 1965 m. gruodžio 17–18 d. Vilnius, 1965, p. 40–41.

1966

5. Moterų po *sectio caesarea* operacijos akušerinė ateitis / J. Stankus. – Santr. rus. // Lietuvos TSR IX respublikinės gydytojų akušerių-ginekologų mokslinės konferencijos darbai, Panevėžys, 1964 m. birželio 18–20 d. Vilnius, 1966, p. 154–157.

1968

6. Cezario pjūvis ir jo įtaka vaiko fiziniam ir psichomotoriniam vystymuisi: disertacija medicinos mokslų kandidato laipsniui įgyti / J. Stankus; Klaipėdos m. gimdymo namai. Vilniaus m. klinikinė ligoninė. – Vilnius, 1968. 349 lap. su lent.: 112 lent. lap. – Bibliogr.: lap.: 307–349.
7. Klaipėdos miesto lietuvių iki vienerių metų vaikų fizinis vystymasis / J. Stankus, S. Pavilonis. – Santr. rus., angl. // Lietuvos TSR aukštųjų mokyklų mokslo darbai. Medicina. – T. 10 (1968), p. 37–43.
8. Кесарево сечение и его влияние на физическое и психомоторное развитие детей: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата медицинских наук / И. Станкус; Вильнюсский государственный университет. – Вильнюс, 1968, 23 с.

1969

9. Embolijos vaisiaus vandeninis atvejis / P. Steponėnas, J. Stankus, O. Račkauskienė, B. Narbutienė, M. Žygienė // Sveikatos apsauga. – 1967, Nr. 7, p. 59–60.

1970

10. Apie naujagimių ir gimdyvių fizinį išsivystymą / J. Stankus, B. Narbutienė, Z. Šaltytė. – Lent. // Klinikinės medicinos klausimai: Vilniaus miesto klinikinės ligoninės mokslinės-praktinės konferencijos medžiaga (1970 m. birželio 25–26 d.). – Vilnius, 1970, p. 146–148.
11. Наш опыт по ведению провоцированно управляемых родов с помощью гипофизарного гормона и спазмолитиков / П. Степоненас, Й. Станкус // Проблемы иммунологии и эндокринологии в акушерстве и гинекологии: материалы

объединенной научной конференции Всесоюзного научно-исследовательского института акушерства и гинекологии и Кафедры акушерства и гинекологии Каунасского медицинского института, посвященной 100-летию со дня рождения В. И. Ленина. – Каунас, 1970, р. 74–75.

1971

12. Jaunuolio higiena / J. Stankus. – Bibliogr.: p. 41 // Metodinė medžiaga liaudies universiteto jaunimo sveikatos fakulteto lektoriams. – Vilnius, 1971. D. 2, p. 31–41.
13. Moteris po gimdymo / J. Stankus // Moters kalendorius 1972. – Vilnius, 1971, p. 184–186.
14. Исходы преждевременных родов, законченных кесаревым сечением / Й. Станкус // Труды научной конференции Медицинского факультета [Вильнюсского университета]. – Вильнюс, 1971, р. 105.

1972

15. Кислотно-щелочное равновесие в крови доношенных, недоношенных и переносимых новорожденных / А. Венцкаускас, И. Пускунигене, И. Станкус // Материалы I научной конференции акушеров-гинекологов Литовской, Латвийской и Эстонской ССР. – Каунас, 1972, с. 17–19.
16. Недостаточность дыхательной системы у недоношенных детей / Й. Станкус, Л. Бертуйене // Тезисы докладов республиканской конференции педиатров Литовской ССР (конференция состоится 4–5 октября 1972 г.). – Друскининкай, 1972, р. 66–68.

**RACIONALIZACINIO PASIŪLYMO
PAŽYMĖJIMAS**

Nr. 572

Sutinkamai su „Atradimų, išradimų ir
racionalizacinių pasiūlyimų nuostatų“ 8 punktu šis
pažymėjimas išduotas

J. Stankui, P. Šileikiui,
(pavardė, vardas, tėvo vardas)

L. Noreikai

pažymint kad Vilniaus klinikinėje ligoni-
(įmonės, organizacijos pavadinimas)

nėje

priėmė įdiegti

jo pateiktą racionalizacinį pasiūlymą Būdas histe-
rogramoms analizuoti
(pasiūlymo pavadinimas)

1972 m. spalio 31 d.

Įmonės, organizacijos
vadovas *[Signature]*

17. Недостаточность дыхательной системы у недоношенных детей, родившихся путем кесарева сечения / Й. Станкус // Материалы I научной конференции акушеров-гинекологов Литовской, Латвийской и Эстонской ССР. – Каунас, 1972, р. 125–128.

1973

18. Changes in acid-base and electrolyte balance in neonatal blood as related to the duration of pregnancy / J. Stankus // VII world congress of obstetrics and gynecology, Moscow, 12–18 August 1973: abstract. – Moscow, 1973, p. 127.
19. Naujagimio traumatizmo galimybės *sectio caesarea* operacijos metu / J. Stankus // Mokslinės-praktinės konferencijos programa ir medžiaga. – Vilnius, 1973, p. 25–26.
20. Анализ 125 случаев детальных исходов после родоразрешения путем кесарева сечения: [pranešimo santrauka] / И. Станкус. – Lent. // Тезисы научной конференции Медицинского факультета, посвященной 50-летию образования СССР: (конференция состоится 23–24 января 1973 г.). – Вильнюс, 1973, р. 129–131.
21. Асфиксия плода как показание к кесаревому сечению: [pranešimo santrauka] / А. Венцкаускас, И. Станкус // Тезисы научной конференции Медицинского факультета, посвященной 50-летию образования СССР: (конференция состоится 23–24 января 1973 г.). – Вильнюс, 1973, р. 131–132.
22. Изменения кислотно-щелочного и электролитного баланса крови у новорожденных беременности / А. Венцкаускас, И. Станкус // Тезисы докладов VII Международного конгресса акушеров-гинекологов. – Москва, 1973, с. 256.

1974

23. Naujagimių būklės prognozavimas / J. Stankus // Panevėžio zonos akušerių-ginekologų mokslinės draugijos išplėstinio posėdžio programa. – Panevėžys, 1974, p. 5.

1975

24. Nėštumo ir gimdymo patologijos poveikis naujagimio būklei / J. Stankus, G. Vilimienė // Respublikinio pediatrų, neonatologų, akušerių-ginekologų seminaro programa. – Kaunas, 1975, p. 3.

1976

25. Sifilis ir nėštumas / J. Stankus // Moters kalendorius 1976. – Vilnius, 1976, p. 136.
26. Операция кесарева сечения и недоношенность / Й. Станкус // XIII Всесоюзный съезд акушеров-гинекологов: (тезисы докладов). – Москва, 1976, р. 25.

1977

27. Смертность новорожденных в случаях смерти матерей в родах / Й. Станкус, А. Жилене, Р. Вилимене // Материалы I съезда акушеров-гинекологов и III съезда педиатров Литовской ССР: 15-16 сентября 1977 года. – Каунас, 1977. Т. 2, р. 84–85.

1978

28. Cezario pjūvio vieta šiuolaikinėje gimdymo pagalboje / J. Stankus // LTSR akušerių-ginekologų mokslinės draugijos išplėstinio posėdžio programa-kvietimas. – Vilnius, 1978.
29. Hospitalinė akušerija: [mokymo priemonė] / LTSR Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerija, Vilniaus Darbo Raudonosios Vėliavos ir Tautų Draugystės ordino V. Kapsuko univer-

sitetas. – Vilnius, 1978. – D. 1 / O. Račkauskienė, J. Stankus, A. Šaulauskienė, A. Venckauskas. – 1978. – 122 p. – Bibliogr.: p. 121–122.

30. Новый способ лечения ран / Н. Волков, И. Станкус, Е. Стошкуче, Е. Швилпонене // Тезисы докладов научно-практической конференции Вильнюсской городской клинической больницы, Вильнюс, 5–6 декабря 1978 г. – Вильнюс, 1978, p. 7–9.
31. Острый живот в гинекологии / Й. Станкус, Н. Волков, В. Блажа // Тезисы докладов научно-практической конференции Вильнюсской городской клинической больницы, Вильнюс, 5–6 декабря 1978 г. – Вильнюс, 1978. – Р. 21–22.
32. Показания к операции кесарева сечения / Й. Станкус, В. Нарбутиене, Г. Дачинскиене // Тезисы докладов научно-практической конференции Вильнюсской городской клинической больницы, Вильнюс, 5–6 декабря 1978 г. – Вильнюс, 1978, p. 24–26.
33. Эндометриты в этиологии нарушений менструального цикла / Й. Станкус, П. Мекене // Тезисы докладов научно-практической конференции Вильнюсской городской клинической больницы, Вильнюс, 5–6 декабря 1978 г. – Вильнюс, 1978, p. 23–24.

1979

34. Sėkmingas plaučių tuberkuliozės chirurginio gydymo po pakartotinės inksto transplantacijos atvejis / V. Kleiza, A. Pronskus, J. Stankus, N. Izvol'skaja, B. Dainys. – Santr. rus., p. 63. – Bibliogr.: 5 pavad. // Sveikatos apsauga. – 1979, Nr. 8, p. 40–44.

1980

35. Cezario pjūvis neišnešiotumo atvejais / J. Stankus // LTSR gydytojų akušerių-ginekologų mokslinės draugijos plenumo programa. – Šiauliai, 1980.
36. Pogimdyminis (poabortinis) sepsis / J. Stankus // Klinikinė akušerija / LTSR aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerija, Vilniaus V. Kapsuko universitetas; parengta vadovaujant A. Venckauskui. – Vilnius: Vilniaus V. Kapsuko universitetas, 1980. – [D.] 2. – p. 86–122.
37. Операция кесарева сечения при недоношенной беременности / Й. Станкус // Актуальные вопросы практической и клинической медицины: материалы юбилейной научной конференции «Вильнюсскому университету 400 лет», 27–29 марта 1979 г. – Вильнюс, 1980, p. 130–131.

1981

38. Cezario pjūvis / J. Stankus. – Vilnius: Mokslas, 1981. – 71 p.: iliustr. – (Gydytojui praktikai). – Bibliogr.: p. 68–71.
39. Эхоскопическое исследование рубца на матке в результате кесарева сечения, в нижнем сегменте / Й. Станкус, Й. Алишаускас, Г. Дачинскиене // Тезисы докладов Республиканской конференции акушеров-гинекологов Литовской ССР, 10–11 сентября 1981 г. – Клайпеда, 1981. – Ч. 2, p. 305–306.

1982

40. Aborto žala: [atmena] / J. Stankus. – Vilnius: Mokslas, 1982, 16 p. – Antrašė: Respublikiniai sanitariniai švietimo namai.
41. Pakartotinė cezario pjūvio operacija / J. Stankus. – Santr. rus., angl. – Bibliogr.: 10 pavad. // Lietuvos TSR aukštųjų mokyklų mokslo darbai. Medicina. – 1982, t. 22, p. 108–115.

RACIONALIZACINIO PASIŪLYMO PAŽYMĖJIMAS

Nr. 241

1981 10 02

(pateikimo data)

Sutinkamai su TSRS Ministrų Tarybos 1973 m. rugpjūčio 21 d. nutarimu Nr. 584 patvirtintu At-
radimų, išradimų ir racionalizacinių pasiūlymų
nuostatų 75 punktu šis pažymėjimas išduotas

Stankus Jonas, Prano

(pavardė, vardas, tėvo vardas)

pažymint kad, Vilniaus V Kopsuko

(įmonės, organizacijos pavadinimas)

universitetas

priėmė naudoti jo pateiktą

racionalizacinį pasiūlymą Cezario pjūvio

gimdoje susiūvimas vieno sukšto adp-

(pasiūlymo pavadinimas)

tacine siūle

(A. V.)

įmonės organizacijos
vadovas

1981 m.

spalio

mėn. 19 d.

1983

42. Гинекологические заболевания женщин, применяющих внутриматочные противозачаточные средства / Й. Станкус, А. Гампер // Актуальные вопросы медицины: материалы республиканской конференции «Научная медицинская мысль в вузах республики», посвященной 200-летию Медицинского факультета, 24 ноября 1981 г. – Вильнюс, 1983, с. 306–307.
43. Гнойно-септические заболевания после операции кесарева сечения / Й. Станкус // Тезисы докладов научно-практической конференции Вильнюсской клинической больницы, Вильнюс, 5–6 декабря 1983 г. – Вильнюс, 1983, с. 26–27.
44. Операция кесарева сечения / Й. Станкус, Г. Дачинскене // Тезисы докладов научно-практической конференции Вильнюсской клинической больницы, Вильнюс, 5–6 декабря 1983 г. – Вильнюс, 1983, с. 23–24.
45. Перинатальная смертность при операции кесарева сечения / Й. Станкус, Н. Драздене // Тезисы докладов научно-практической конференции Вильнюсской клинической больницы, Вильнюс, 5–6 декабря 1983 г. – Вильнюс, 1983, с. 25–26.

1984

46. Изменения биохимических показателей крови после операции кесарева сечения / Й. Станкус // Кардиотокография в акушерской практике: тезисы докладов республиканского симпозиума, Вильнюс, 26–27 апреля 1984 г. – Вильнюс, 1984, с. 113–114.

1985

47. Cezario pjūvis / J. Stankus // Tarybų Lietuvos enciklopedija. – Vilnius, 1985. – Т. 1, p. 321.
48. Hospitalinė ginekologija: mokomoji priemonė / J. Ališauskas, B. Domža, D. Pareigytė, P. Skriubis, J. Stankus, A. Venckauskas, N. Volkovas; VVU. – Vilnius, 1985. – 137 p.: iliustr. – Aut. nurodyti antr. lap. kt. pusėje. – Bibliogr. sk. gale.
49. Ūmios pilvo ligos akušerijoje ir ginekologijoje / J. Stankus. – Bibliogr.: 17 pavad. // Hospitalinė ginekologija: mokomoji priemonė. – Vilnius, 1985, p. 65–99.

1986

50. Sepsis akušerijoje / J. Stankus. – Vilnius: Mokslas, 1986. – 120, [1] p.: iliustr. – (Gydytojų praktikui). – Bibliogr.: p. 177–121.
51. Клиника перитонита после кесарева сечения / Й. Станкус // Объединенная научная конференция детских врачей и акушеров-гинекологов Латв. ССР: тезисы докладов. – Рига, 1986, с. 183–184.
52. Частота операций кесарева сечения и перинатальная смерть / О. Рачкауска, Й. Станкус, Д. Станкуте // Объединенная научная конференция детских врачей и акушеров-гинекологов Латв. ССР: тезисы докладов. – Рига, 1986, с. 170–172.

1987

53. Инфузия дофамина и фуросемида в профилактике острой почечной недостаточности / В. Разукас, Б. Домжа, Й. Станкус // Врачебное дело. – 1987, № 6, с. 15–16.

1988

54. Состояние плода при беременности осложнённой острыми заболеваниями / Й. Станкус, Д. Станкуте // Актуальные вопросы теоретической и практической медицины: тезисы научной конференции, посвященной 25-летию факультета усовершенствования врачей Вильнюсского университета (Вильнюс, январь 1988 г.). – Вильнюс, 1988. – Т. 2, с. 117–119.

1989

55. Cezario pjūvio operacija / J. Stankus, G. Dačinskienė. – Santr. rus. // Vilniaus miesto klinikinės ligoninės mokslinių darbų tezės: Vilnius, 1989 m. gruodžio 5–6 d. – Vilnius, 1989, p. 292–296.
56. Moters lytinių organų uždegimai: mokymo priemonė / J. Stankus; LTSR liaudies švietimo ministerija, Vilniaus universitetas; [recenzavo: B. Domža, H. Balsienė]. – Vilnius: VU, 1989. – 86, [1] p.
57. Motinos ir vaiko sveikata / J. Stankus, R. Petkevičius // Šeštojo Lietuvos gydytojų suvažiavimo pranešimų tezės. – Vilnius, 1989, p. 14–22.
58. Pūlingų uždegiminių susirgimų sukėlėjai akušerijoje ir ginekologijoje / J. Stankus. – Santr. rus. // Vilniaus miesto klinikinės ligoninės mokslinių darbų tezės: Vilnius, 1989 m. gruodžio 5–6 d. – Vilnius, 1989, p. 297–299.

1990

59. Pūlingų uždegiminių ligų sukėlėjai akušerijoje ir ginekologijoje bei jų jautrumas antibiotikams / J. Stankus. – Santr. rus. // Infekcija perinatologijoje: respublikinio simpoziumo tezės, Vilnius, 1990 m. balandžio 26–27 d. – Vilnius, 1990, p. 82–84.

1991

60. A family doctor from the point of view of obstetrics and gynecology / J. Stankus, D. Stankutė. – Lent. // The first International Symposium of Family Medicine in Lithuania: Vilnius, September 27, 1991: abstracts book. – Vilnius, 1991, p. 44–47.
61. Sepsis akušerijoje ir jo diagnostikos sunkumai / J. Stankus, D. Stankutė. – Lent. // Klinikinė profilaktika: diagnostikos aktualijos ir problemos / VU. – Vilnius, 1991. – p. 72–75.

1992

62. Bendrosios praktikos gydytojo (BPG) specialybės atestavimosi kvalifikacinei kategorijai reikalavimai / [paruošė: J. Kalibatas, A. Baubiniene, E. Razgauskas, P. Narbutas, J. Stankus, A. Vingras]. – Vilnius; Kaunas, 1992, 20 p.
63. Bendrosios praktikos gydytojo rezidentūros sisteminė programa / VU; paruošė: J. Kalibatas, A. Baubiniene, E. Razgauskas, P. Narbutas, J. Stankus, A. Vingras, J. Urbelienė, M. Krikštopaitis, R. Parnarauskienė, J. Lelys, Ch. Kibarskis, P. Gailevičius, G. Žvinklienė, R. Kašinskas. – Vilnius, 1992, 66 p. – Bibliogr. sk. gale.
64. Developmental diseases in newborns / J. Stankus, D. Stankutė, D. Grigaitienė // The Second International Symposium of Family Medicine in Lithuania: abstracts. – Vilnius, 1992, p. 56–57.
65. Histerektomija po cezario pjūvio operacijos / J. Stankus, D. Stankutė // Bendroji gydytojo praktika: diagnostikos ir gydymo aktualijos: Lietuvos praktikos gydytojų konferencija, skirta prof. M. Marcinkevičiaus 100-osioms gimimo metinėms paminėti: konferencijos medžiaga. – Vilnius, 1992, p. 58–59.

1993

66. Intrauterininės kontraceptinės priemonės ginekologinėje klinikoje / J. Stankus, D. Stankutė. – Lent. // Bendroji gydytojo praktika: diagnostikos bei gydymo problemos ir klaidos: (Lietuvos bendrosios praktikos gydytojų konferencija, skirta prof. G. Kibarskio darbo Vilniaus universitete 45-mečio jubiliejui): konferencijos darbai. – Vilnius, 1993, p. 99–101.
67. Medicinos gydytojo pirminės rezidentūros sisteminė programa-dienynas / [paruošė: A. Ambrozaitis, J. Bojarskas, D. Bierontienė, V. Čigriejienė, G. Juodkaitė, J. Kalibatas, D. Kalibatienė, R. Kašinskas, J. Kibarskis, V. Kinduris, A. Laiškonis, P. Narbutas, R. Parnarauskienė, V. Pauza, A. Pūras, E. Razgauskas, J. Stankus, M. Tornau, A. Vingras, A. Žindžius]. – Vilnius; Kaunas, 1993, 23 p.

1994

68. Daugiavaisis nėštumas ir cezario pjūvis / J. Stankus, D. Stankutė // IV Lietuvos akušerių-ginekologų suvažiavimas. – Kaunas, 1994, p. 56.
69. Endometriozė / J. Stankus // Sveikata. – 1994, Nr. 10, p. 43–44.

1996

70. Cezario pjūvis / J. Stankus // Gimdymo pagalba: [vadovėlis medicinos specialybių studentams]. – Vilnius, 1996, p. 347–357.
71. Gimdymo pagalba: [vadovėlis medicinos specialybių studentams] / J. Ališauskas ... [et al.]; sudarytojas A. Venckauskas. – Vilnius: Avicena, 1996. – 414, [1] p.: iliustr. – Aut.: J. Ališauskas, A. Arlauskienė, D. Baliutavičienė, M. Butylkina, V. Černius, V. Čigriejienė, B. Domža, N. Drazdienė, V. Drejerienė, O. Račkauskienė, V. Sadauskas, P. Skruibis, J. Stankus, A. Svygrys, A. Šaulauskienė,

A. Venclauskas. – Aut. nurodyti antr. lapo kt. pusėje. – Dalyk. r-klė: p. 401–411. – ISBN 9986-437-30-X.

72. Mastitas / J. Stankus // Gimdymo pagalba: [vadovėlis medicinos specialybių studentams]. – Vilnius, 1996, p. 326–333.
73. Pogimdyminis sepsis / J. Stankus // Gimdymo pagalba: [vadovėlis medicinos specialybių studentams]. – Vilnius, 1996, p. 322–326.
74. Vėlyvieji pogimdyminiai kraujavimai / J. Stankus // Gimdymo pagalba: [vadovėlis medicinos specialybių studentams]. – Vilnius, 1996, p. 316–322.
75. Vernickaitė, R. Vaisiaus lėtinės hipoksijos diagnostika ir profilaktika: metodinės rekomendacijos / R. Vernickaitė, N. Kačergienė; Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija ... [et al.]; recenzentai Ž. Stanaitienė, J. Stankus. – Klaipėda–Vilnius: AB „Klaipėdos rytas“, 1996, 19 p.

2003

76. Pogimdyminis mastitas / J. Stankus // Akušerijos ir ginekologijos praktikos vadovas / Vilniaus universitetas; [sudarytojai G. Drąsutienė ir A. Venckauskas]. – Vilnius, 2003, p. 213–219.

2006

77. Klinikiniai atvejai ir nutikimai / Jonas Stankus. – Iliustr. // Lietuvos aidas. – ISSN 1648-4215. – 2006, liepos 19, p. 8; liepos 20, p. 8; liepos 25, p. 9; liepos 26, p. 9; liepos 27, p. 9; liepos 31, p. 9; rugpjūčio 2, p. 9; rugsėjo 5, p. 8; rugsėjo 7, p. 8; rugsėjo 8, p. 8; rugsėjo 11, p. 8; rugsėjo 13, p. 8; rugsėjo 18, p. 8; rugsėjo 19, p. 8.

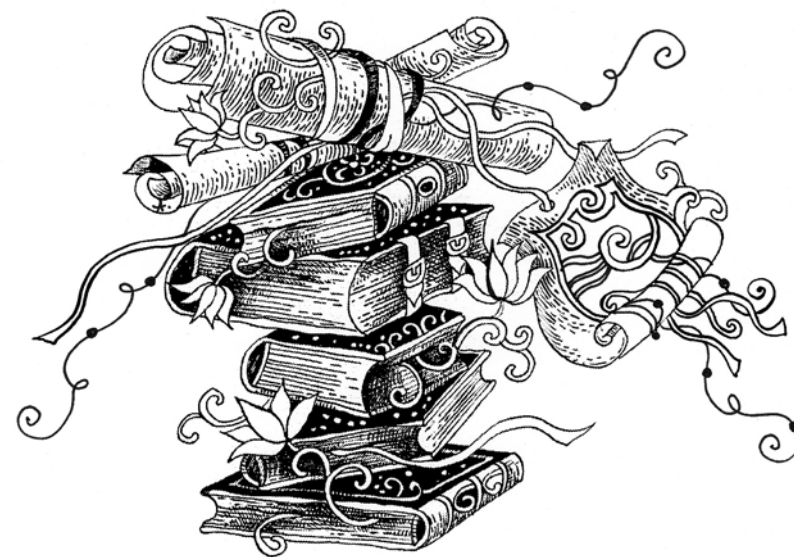
78. Moterų gydytojo užrašai / Jonas Stankus; recenzavo doc. Jonas Ališauskas. – Iliustr. // Lietuvos aidas. – ISSN 1648–4215. – 2006, liepos 10, p. 8; liepos 11, p. 8.

2007

79. Moterų gydytojo užrašai / J. Stankus; [recenzavo J. Ališauskas]. – Vilnius: Danielius, 2007. – 179, [1] p.: iliustr. – Asmenvardžių r-klė: p. 177–179. – ISBN 978-9955-476-44-3.

Literatūros sąrašas

Straipsniai laikraščiuose,
žurnaluose ir knygose

1969

80. Gimdos padėties įtaka moters sveikatai / J. Stankus // Mokslas ir gyvenimas. – 1969, Nr. 12, p. 45–46.

1990

81. Provokuoti negarbinga / G. Kaluina, J. Stankus // Kauno kraštas. – 1990, Nr. 116.
82. Provokuoti negarbinga / G. Kaluina, J. Stankus // Respublika. – 1990, rugpjūčio 3, p. 7.

1993

83. Antano Terlecko leidinio „Kodėl laimėjo komunistai?“ recenzija / J. Stankus. – Rec. kn.: A. Terleckas. Grumtynės su klaida ir neišmanymu. Vilnius, 1993, p. 33–34.
84. Atkurkime savo genealoginę medį / J. Stankus // Lietuvos aidas. – 1993, gruodžio 14.
85. Atkurkime savo genealoginę medį / J. Stankus, E. Čerškus // Atgimimas. – 1993, gruodžio 22.
86. Mediko pareigos ir galimybės / J. Stankus // Atgimimas. – 1993, gruodžio 29, p. 11.
87. Sveikatos apsaugos klausimu / J. Stankus // Atgimimas. – 1993, lapkričio 10, p. 5.

1994

88. Dėl sveikatos apsaugos draudimo įstatymo / K. Jokimaitis, J. Stankus // Vakarinės naujienos. – 1994, gegužės 31, p. 10.
89. Lietuvos bajorų atgimimas / J. Stankus, J. Kliučinskas // Ūkininko patarėjas. – 1994, rugpjūčio 24, p. 3.
90. Renkuosi sveikatą ar? Vien Vilniuje alkoholio parduoda 1200 vietų / J. Stankus // Amžius. – 1994, balandžio 9, p. 18.
91. Sveikatos apsaugos klausimu / J. Stankus // Atgimimas. – 1993, lapkričio 10, p. 5.

1995

92. Bajorai remia čėčėnus / J. Stankus // Lietuvos aidas. – 1995, sausio 21, p. 5.
93. Įstatymų rengėjams dar teks padirbėti / J. Stankus // Medikų žinios. – 1995, vasario 16 (Nr. 7), p. 7.
94. Jei pakliūsi į ligoninę: [apie sveikatos apsaugos sistemą] / J. Stankus // Lietuvos aidas. – 1995, vasario 8, p. 11.
95. Pirmieji, tačiau tvirti žingsniai / J. Stankus // Lietuvos bajoras. – 1995, Nr. 1, p. 2.
96. The Lithuanian nobility: renewal of the past / J. Stankus // Augustaeum. – 1995, vol. 11, iss. 2, p. 6.

1996

97. Žvilgsnis į ateitį / J. Stankus // Lietuvos bajoras. – 1996, Nr. 2, p. 2–3.

1998

98. Istorinė atmintis / J. Stankus // Lietuvos bajoras. – 1998, Nr. 3, p. 2–3.
99. Paveldėtojų dėkingumas: [prisimenant Jonušą Kliučinską] / J. Stankus // Lietuvos bajoras. – 1998, Nr. 3, p. 35.
100. Vyriausybės, išgelbėjusios Lietuvos nepriklausomybę, vadovas / J. Stankus, K. Bogdanas // Voruta. – 1998, gegužės 23 (Nr. 21/351), p. 9.

1999

101. La Lithuania nazione di transito per l’immigrazione illegale / J. Stankus // 10. Conferenza sulla sicurezza nel Mediterraneo: Il dramma umano degli extracomunitari e dei rifugiati: responsabilità dei governi delle nazioni per risolvere con urgenza il grave problema: 18 settembre 1999 / Rocco Di Gangi, Ric-

cardo Sindoca; con la collaborazione del Consiglio degli stati per la protezione della vita. – Palermo, 1999, p. 265.

2000

102. Lietuvos bajorų palikuoniai / [rengėjai K. Bogdanas, M. Jučas, A. Každailis, D. Mickevičius, J. Paulauskas, E. Rimša, J. Stankus, J. Vercinkevičius; sudarytojas J. Stankus]. – Vilnius: Danielius, 2000. – 286 p., [8] iliustr. lap.: iliustr. – ISBN 9986-442-78-8 (jr.).
103. Ogni nazione ha diritto a vivere nella sicurezza e nella pace / J. Stankus // International parliament for safety and Peace. Atti parlamentari del congresso internazionale sull'attuale situazione delle guerre e dei conflitti nel mondo, Palermo, 7 October, 2000. – Palermo, 2000, p. 289–291.
104. Pratarė / J. Stankus. – Gretut. tekstas angl. // Lietuvos bajorų palikuoniai / [sudarytojas J. Stankus]. – Vilnius, 2000, p. 5–14.

2001

105. Gailestingoji kunigaikštė Viera Giedraitė / A. Giedraitis, J. Stankus // Lietuvos bajoras. – ISSN 1392-1304. – 2001, Nr. 5, p. 11–12.
106. Pro memoria: [netekus monsijoro Kazimiero Vasiliausko]. – Tarp kitų parašų – J. Stankus // Mokslas ir gyvenimas. – 2001, Nr. 11, p. 4.

2003–2004

107. Dėl sveikatos apsaugos būklės Lietuvoje / J. Stankus, P. Čibiras // Visuomeninė organizacija sambūris „Patirtis“ / [sudarytojas A. Jasiūnas]. – Utena: Utenos spaustuvė, 2004, p. 121–126.
108. Mano dienoraštis: pirmieji darbo metai Vilniuje (1950–1955) / J. Stankus. – Portr. // Lietuvos aidas. – ISSN 1648-4215. –

2003, lapkričio 29, p. 6; gruodžio 1, p. 8; gruodžio 3, p. 8; gruodžio 4, p. 11; gruodžio 5, p. 8.

109. Mano dienoraštis: savarankiško darbo metai Klaipėdoje (1955–1965) / J. Stankus. – Portr. – Tęsinys. Pradžia Nr. 279 // Lietuvos aidas. – ISSN 1648-4215, 2003, gruodžio 10, p. 8; gruodžio 11, p. 8; gruodžio 15, p. 8; gruodžio 27, p. 8; 2004, sausio 5, p. 8; sausio 7, p. 7; sausio 9, p. 12; sausio 12, p. 12; sausio 16, p. 12; sausio 19, p. 7.
110. Mano dienoraštis: akademinio darbo ir visuomeninės veiklos metai (1965–2000 m.) / J. Stankus. – Portr. // Lietuvos aidas. – ISSN 1648-4215. – 2004, sausio 26, p. 12; sausio 27, p. 14; sausio 28, p. 12; sausio 30, p. 12; vasario 2, p. 12; vasario 3, p. 12; vasario 5, p. 12; kovo 2, p. 7; kovo 8, p. 6; kovo 12, p. 6; kovo 15, p. 8; kovo 19, p. 14; kovo 23, p. 9; kovo 26, p. 11; kovo 29, p. 9; kovo 31, p. 5; balandžio 9, p. 12; balandžio 19, p. 10; balandžio 21, p. 12; balandžio 23, p. 12; balandžio 27, p. 14; gegužės 7, p. 7; gegužės 12, p. 9; gegužės 14, p. 9; gegužės 20, p. 12; birželio 8, p. 7; birželio 14, p. 11; birželio 21, p. 10; liepos 5, p. 9; liepos 12, p. 6; liepos 21, p. 8; liepos 23, p. 12; liepos 27, p. 14; liepos 29, p. 14; liepos 30, p. 9; rugpjūčio 4, p. 12; rugpjūčio 10, p. 12; rugpjūčio 18, p. 12; rugpjūčio 24, p. 12; rugsėjo 16, p. 12; rugsėjo 20, p. 12; rugsėjo 24, p. 14; rugsėjo 27, p. 14; rugsėjo 30, p. 12; spalio 7, p. 12.
111. Pro memoria: [netekus profesoriaus Povilo Čibiro]. – Tarp kitų parašų – J. Stankus // Mokslas ir gyvenimas. – 2003, Nr. 4, p. 12–13.

2005

112. Tarp dienoraščio eilučių / J. Stankus. – Vilnius: Danielius, 2005. – 359, [1] p.: iliustr., faks., portr.. – Bibliogr.: p. 358 (6 pavad.). – Asmenvardžių r-klė: p. 347–357. – ISBN 9955-476-31-1 (jr.).

2006

113. Prisimenant dailininką Algimantą Švėgždą: [apybraiža] / J. Stankus // Lietuvos aidas. – 2006, liepos 4, p. 7; liepos 5, p. 7; liepos 7, p. 7.

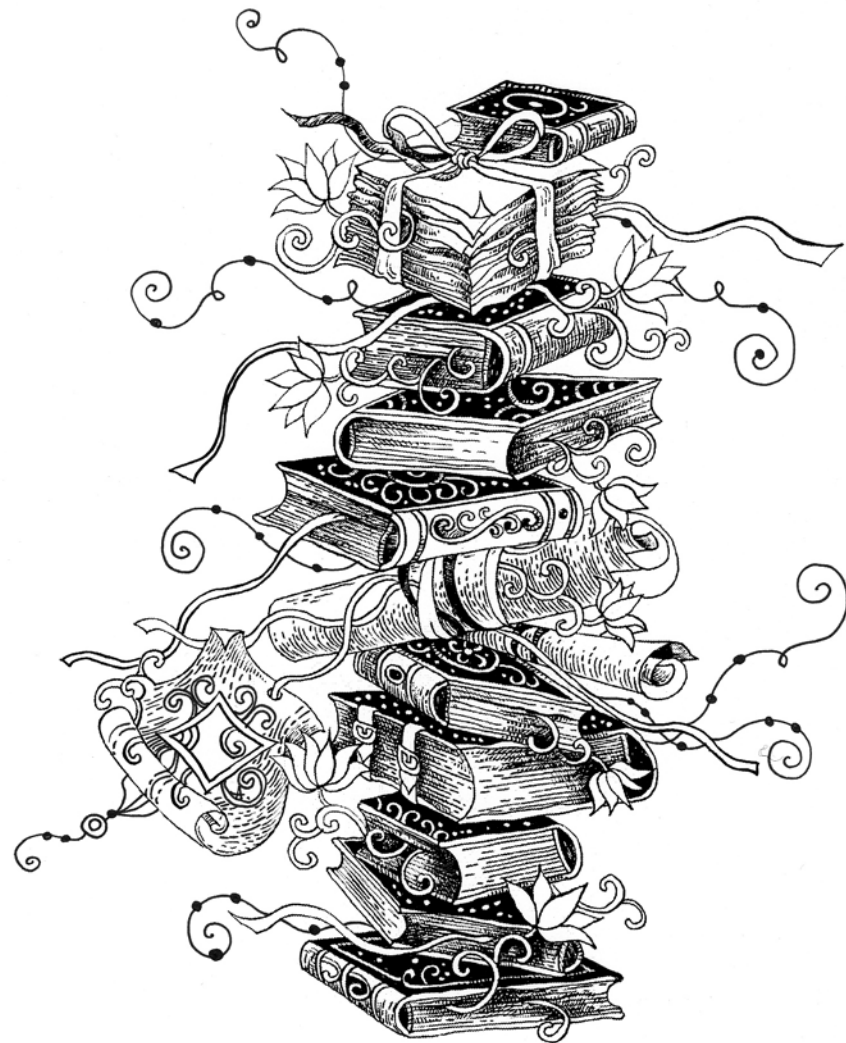
2009

114. Dėl greitosios medicinos pagalbos darbo pagerinimo / J. Stankus, L. Miliūnaitė-Kalinauskaitė-Knizikevičienė // Visuomeninė organizacija sambūris „Patirtis“ / [sudarytojas A. Jasiūnas]. – Vilnius: Danielius, 2009, p. 241–244.

2010

115. Kreipimasis dėl Lietuvos mokslo ir studijų 2009 metų reformos: J. E. Lietuvos Respublikos Prezidentei Daliai Grybauskaitei, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkei p. Irenai Degutienei, Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui p. Andriui Kubiliui / J. Kubilius, A. Jasiūnas, Z. Zinkevičius, J. Stankus ir kt. // Lietuvos aidas. – ISSN 1648-4215. – 2010, sausio 16, p. 5. *Pateikiamas sambūrio „Patirtis“ kreipimasis dėl Lietuvos mokslo ir studijų 2009 m. reformos, kuriame teigiama, kad LR Mokslo ir studijų 2009 m. balandžio 30 d. įstatymas neatitinka lietuvių tautos ir Lietuvos Respublikos ateities siekių ir yra iš pagrindų taisytinas.*

Literatūra apie docentą Joną Stankų

1971

116. Stankus Jonas: [gydytojas akušeris-ginekologas] // Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. – Vilnius, 1971. – T. 3, p. 285.

1989

117. Įkurtas Radviliškėnų klubas: [tarp klubo narių minimas doc. J. Stankus] // Mūsų kraštas (Radviliškis). – 1989, liepos 1, p. 4.
118. Už sveiką, gyvybingą Lietuvą: (VI Lietuvos gydytojų suvažiavimas, 1989 m. gegužės 19–20 d.): [minimas medicinos mokslų kandidatas, suvažiavimo organizacinio komiteto pirmininko pavaduotojas, posėdžio pirmininkas J. Stankus, p. 13, 40] // Sveikatos apsauga. – 1989, Nr. 7, p. 3–40.

1990

119. Fachürzte aus Vilnius informieren sich in Duisburg: [minimas Lietuvos delegacijos vadovas J. Stankus] // Westdeutsche Allgemeine Zeitung. – 1990, 27 Juni (no. 146).
120. Kirjastolle peruskive juhlatulien loisteessa: [minimas Lietuvos delegacijos vadovas J. Stankus] // Karjalainen. – 1990, gruodžio 1, p. 12.
121. VII Lietuvos gydytojų suvažiavimas, 1990 gegužės 20–24: pranešimų tezės. – Kaunas, 1990. – 285 p. *Tarp Lietuvos gydytojų sąjungos tarybos narių minimas doc. J. Stankus, p. 3; 44–45.*

1991

122. Bendrosios praktikos gydytojų centras: [tarp personalo darbuotojų minimas doc. J. Stankus, p. 51] // Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas: [informacija]. – Vilnius, 1991, p. 50–51.
123. The centre of the General medical practice – the teaching staff in 1991: [tarp personalo darbuotojų minimas doc. J. Stankus] // Vilnius University Faculty of Medicine: [information]. – Vilnius, 1991, p. 52.
124. Lietuva, 1991.01.13: dokumentai, liudijimai, atgarsiai: [minimas J. Stankus, p. 87]. – Vilnius: Spaudos departamentas, 1991. – 311, [4] p.: iliustr., portr.
125. Moterų klinika: [minimas doc. J. Stankus, sutelkęs dėmesį į cezario pjūvį ir jo įtaką vaisiaus fizinei bei psichinei būklei, p. 64] // Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas: [informacija]. – Vilnius, 1991, p. 63–64.

1992

126. Jonas Stankus: [trumpa biografija] // Radviliškio kalendorius. – 1992, kovas, p. 17.
127. Kandidatai į Lietuvos Respublikos Seimo deputatus vienmandatėse apygardose. Radviliškio rinkimų apygarda Nr. 44: [tarp kandidatų minimas J. Stankus] // Lietuvos aidas. – 1992, rugsėjo 25, p. 7.
128. Kandidatas į Seimo deputatus Jonas Stankus // Mūsų kraštas (Radviliškis). – 1992, spalio 2, p. 21.
129. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose dalyvaujančių politinių partijų, visuomeninių ir politinių judėjimų ir koalicijų iškelti kandidatų sąrašai: [tarp Centro sąjungos kandidatų minimas J. Stankus] // Lietuvos aidas. – 1992, rugsėjo 25, p. 5.
130. Medikas balotiruoja į Seimą: Centro judėjimas – Jonas Stankus // Gydytojų žinios. – 1992, spalio 22, p. 2.

131. The second International symposium of Family Medicine in Lithuania, September 25–26, 1992, Vilnius: abstracts / Vilnius University. The Centre of General Practitioners; edited by J. Kalibatas, M. Krikštopaitis. – Vilnius: LII, 1992. – 63, [7] p.: lent. *Tarp atstovaujančių Lietuvai minimas doc. J. Stankus, p. 2.*
- 1993
132. Stankus Jonas: [gydytojas akušeris-ginekologas]. – Portr. // Medicinos enciklopedija. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1993. – T. 2, p. 522.
133. Stendiniai pranešimai: [minimas J. Stankaus ir D. Stankutės pranešimas „Intrauterinės kontraceptinės priemonės ginekologinėje klinikoje“, p. 6] // Bendroji gydytojo praktika: diagnostikos bei gydymo problemos ir klaidos: (Lietuvos bendrosios praktikos gydytojų konferencija, skirta prof. J. Kibarskio darbo Vilniaus universitete 45-mečio jubiliejui): programa-kvietimas. – Vilnius, 1993. – p. 4–6.
- 1994
134. Balčiūnienė O. Atkurkime kilmės medį: [pokalbis su J. Stankumi] / kalbėjosi O. Balčiūnienė // Pasaulio lietuvis. – 1994, sausio 1 (Nr. 29).
135. Brazdžiūnaitė V. Lietuva – vėl bajorų kraštas: [minimas bajorų ainis J. Stankus] // Amžius. – 1994, p. 32, 45, 86.
136. Gečiauskienė A. Tvirta šeima – paveldimas dalykas: [pokalbis su Vilniaus savivaldybės Sveikatos komisijos pirmininku medicinos mokslų daktaru J. Stankumi] / kalbėjosi A. Gečiauskienė. – Portr. // Būk. – 1994, spalio 17–23 (Nr. 35), p. 3.
137. Vilnius. Kelias į savivaldą / [sudarytojas V. Šapalas]; Vilniaus miesto taryba. – Vilnius: Šasta, 1994. – 87 p., [8] iliustr. lap.: iliustr. *Minimas Vilniaus savivaldybės Sveikatos komisijos pirmininkas medicinos mokslų daktaras J. Stankus, p. 32, 45, 86.*
138. Lietuvos bajorų ainiai: [minimas Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos vadas J. Stankus] // Valstiečių laikraštis. – 1994, rugpjūčio 27, p. 12.
139. Lietuvos bajorų karališkoji sąjunga: [apie Vilniuje vykusį Lietuvos bajorų sąjungos atkuriamąjį suvažiavimą, kuris tęs Lietuvos bajorų draugijos, įsikūrusios 1928 metais, tradicijas. Po ilgų svarstymų buvo galutinai suformuotas sąjungos pavadinimas: „Lietuvos bajorų karališkoji sąjunga“; tarp sąjungos narių minimas J. Stankus] // Lietuvos aidas. – 1994, balandžio 26, p. 3.
140. Masionytė A. Aukštuomenės kronika: [minimas bajorų ainis J. Stankus] // Pirmadienis. – 1994, balandžio 4.
141. The Order of St. Stanislas: «... а воздаяние человеку – по делам рук его». – Москва, 1994. – [24] p.: iliustr. *Minimas Grand Prior for Lithuania Chev. Jonas Lada Stankus, viršelio atlanke.*
142. Sprindžiūnaitė J. Pokalbis su Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos vadu J. Stankumi / [kalbėjosi J. Sprindžiūnaitė] // Respublika. – 1994, birželio 11, p. 12.
143. Šaulauskienė A. Tegaubia juos mūsų pagarba: [Vilniaus universiteto Akušerijos ir ginekologijos katedrai – 190 metų; minimas doc. J. Stankus] // Sveikata. – 1994, Nr. 10, p. 5.
144. Šešėvičiūtė R. Pokalbis su Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos vadu J. Stankumi / [kalbėjosi R. Šešėvičiūtė] // Respublika. – 1994, balandžio 30, p. 5.
145. 1000 bajorų Lietuvoje: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas bajorų ainis J. Stankus] // Respublika. – 1994, balandžio 26, p. 5.

1995

146. Bajorai kreipėsi į monarchų palikuonį: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas J. Stankus] // Lietuvos rytas. – 1995, gruodžio 5, p. 3.
147. O bajoras – ne piemuo: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas J. Stankus] // Pirmadienis. – 1995, gruodžio 11–17 (Nr. 50).
148. Sovereign Order of Saint Stanislas: Grand Master and Grand Magistry of the Sovereign Order of Saint Stanislas have seen fit to hereby decree that Doctor Docent Jonas Lada Stankus – cross of justice, 1995. – Asmeninis archyvas.
149. Zemlickas G. Žemė dunda, bajorai joja: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas J. Stankus] // Lietuvos aidas. – 1995, spalio 14, p. 4.
150. Žygas K. P. Trumpai apie Lietuvos bajorų sąjungą: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą, jos tikslus ir uždavinius; tarp narių minimas J. Stankus] // Draugas. – 1995, spalio 14, p. 4.

1996

151. Babickas D. Bajorija sielojasi dėl griūvančių dvarų ir sunaikintų tradicijų: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas bajorų ainis J. Stankus] // Lietuvos aidas. – 1996, balandžio 27, p. 1, 3.
152. [Diplomatinis pasas išduotas dr. Jonui Stankui, 1996 metai] / International Parliament for Safety and Peace = Parliament mondial pour la securite et la paix; Minister plenipotentiary of International States Parliament for Safety and Peace N 0020. – Asmeninis archyvas.
153. Kliučinskas J. Lietuvos bajorai, senosios Lietuvos karalystės veikėjai: [minimas bajorų ainis J. Stankus] // Voruta. – 1996, balandžio 15–21 (Nr. 23).

154. Medicinos fakulteto Bendrosios praktikos gydytojo centro penkmetis: darbai ir perspektyvos / J. Kalibatas, V. Lapinskas // Bendrosios praktikos gydytojo darbo diagnostikos ir gydymo aktualijos: respublikinės konferencijos, skirtos Bendrosios praktikos gydytojo centro 5-mečio jubiliejui paminėti, moksliniai darbai: Vilnius, 1996 m. balandžio 26 d. – Vilnius: VU I-kla, 1996, p. 5–8. *Straipsnyje minimi: prof. J. Kalibatas, doc. J. Urbelienė, prof. A. Pronckus, doc. A. Vingras, doc. J. Stankus, doc. E. Razgauskas ir kiti.*
155. Peleckis-Kaktavičius L. Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos nariai bus tik legitimuoti bajorai: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; tarp narių minimas J. Stankus] // Lietuvos aidas. – 1996, balandžio 30, p. 2.
156. Slušnytė R. Bajorų sąjunga mokys jaunimą būti oriais lietuviais: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; tarp sąjungos narių minimas J. Stankus] // Lietuvos rytas. – 1996, balandžio 11, priedas „Sostinė“, p. 50.
157. Valančiūtė J. Naujas akušerijos vadovėlis: [Lietuvos medicinos bibliotekoje leidyklos „Avicena“ knygos „Gimdymo pagalba“ pristatymas; minimi J. Ališauskas, B. Domža, N. Drazdienė, J. Stankus ir kiti] // Lietuvos sveikata. – 1996, vasario 29–kovo 6, p. 5.

1997

158. International parliament for safety and Pace. IX coferenza sulla sicurezza nel mediterraneo, Palermo, 7–8 giugno 1997. – Palermo, 1997, p. 23. *Tarptautiniame saugumo ir taikos parlamente minimas Lietuvos atstovas Jonas Stankus.*
159. Narbutas L. Bajorai mokosi tolerancijos: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas bajorų ainis J. Stankus] // Kauno diena. – 1997, gegužės 5, p. 3.

160. Peleckis-Kaktavičius L. Lietuvos bajorai iš naujo mokosi kilmingų manierų: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas bajorų ainis J. Stankus] // Lietuvos aidas. – 1997, balandžio 3, p. 13.
 161. Peleckis-Kaktavičius L. Lietuvos bajorų palikuonys buriasi ir kitose valstybėse: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą, tikslus; minimas bajorų ainis J. Stankus] // Lietuvos aidas. – 1997, sausio 28, p. 4.
- 1998
162. Aleksiejūnas L. Ir bajorai, ir riteriai: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas J. Stankus] // Voruta. – 1998, rugsėjo 9, p. 3.
 163. Atiduokime dvarus vaikams: [susitikimas su Lietuvos Respublikos prezidentu V. Adamkumi ir siūlymas dvarus atiduoti vaikų namams; minimas vienas iš iniciatorių J. Stankus] // Respublika. – 1998, spalio 15, p. 6.
 164. Baublienė B. Brangiausias bajorų turtas – jų garbė: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos tikslus ir veiklą; minimas bajorų palikuonis J. Stankus] // Sekundė: savaitraštis. – 1998, birželio 22, p. 5.
 165. Blue blood: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas bajorų ainis J. Stankus] // Lithuania in the world. – 1998, Nr. 1, p. 21.
 166. Jokūbaitis D. Aš, Lietuvos bajoras: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas J. Stankus] // Kauno diena. – 1998, liepos 8, p. 5.
 167. Mikelionis A. Didžiųjų kunigaikščių vardais pavadinti: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas bajorų palikuonis J. Stankus] // Voruta. – 1998, birželio 27, p. 2.
 168. Miklas K. Ruošiamas leidinys „Lietuvos bajorai“: [minimas vienas iš leidinio (knygos) organizatorių, sudarytojas – J. Stankus] // Darbininkas. – 1998, lapkričio 6 (Nr. 43).
 169. Miklas K. Ruošiamas leidinys „Lietuvos bajorai“: [minimas vienas iš leidinio (knygos) organizatorių, sudarytojas – J. Stankus] // Draugas. – 1998, lapkričio 25 (Nr. 230).
 170. Miklas K. Ruošiamas leidinys „Lietuvos bajorai“: [minimas vienas iš leidinio (knygos) organizatorių, sudarytojas – J. Stankus] // Dirva. – 1998, gruodžio 8 (Nr. 47).
 171. Moterų klinika: [apie Vilniaus universiteto Moterų klinikos darbą; minimas I akušerijos skyriaus gimdyklos vadovas doc. J. Stankus]. – Iliustr. – Santr. angl. // Vilniaus miesto universitetinė ligoninė. – Vilnius: Medikų žinių I-kla, 1998, p. 15–20.
 172. Norvilienė N. Žinoti pravartu kiekvienam: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos tikslus ir veiklą; minimas J. Stankus] // Sekundė. – 1998, lapkričio 10, p. 2.
 173. Order of St. Stanislas: [apdovanoja H. E. Dr. Lada – Stankus cross of justice]. – [S. l], 1998. – Asmeninis archyvas.
 174. Peleckis-Kaktavičius L. Lietuvos bajorų suvažiavimas: [apie Vilniuje vykusį Lietuvos bajorų sąjungos suvažiavimą, kuris tęs Lietuvos bajorų draugijos, įsikūrusios 1928 metais, tradicijas; minimas J. Stankus] // Lietuvos aidas. – 1998, balandžio 21, p. 4.
 175. Peleckis-Kaktavičius L. Rengiamas enciklopedinis leidinys apie Lietuvos bajorus: [minimas vienas iš leidinio (knygos) organizatorių, sudarytojas – J. Stankus] // Lietuvos aidas. – 1998, sausio 16, p. 12.
 176. Stankus Jonas: [gydytojas akušeris-ginekologas] // Kas yra kas Lietuvoje 97/98. – Kaunas, 1998. – p. 616.
 177. Vorutos vakarienė: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas J. Stankus] // Voruta. – 1998, gegužės 5, p. 5.

178. W Kownie zaprzwiezona nowych czlonkow: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas bajorų palikuonis J. Stankus] // Kurier Wilenski. – 1998, liepos 23, p. 1.

1999

179. Chmieliauskas A. Bajorų gretos didėja: [pasveikinti naujieji Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos nariai; minimas J. Stankus] // Žemaitis. – 1999, sausio 22, p. 1–2.

180. Conferenza sulla sicurezza nel Mediterraneo: Il dramma umano degli extracomunitari e dei rifugiati: responsabilità dei governi delle nazioni per risolvere con urgenza il grave problema: 18 settembre 1999 / Rocco Di Gangi, Riccardo Sindoca. – Palermo, 1999, p. 265. *Minimas J. Stankus, Lietuvos atstovas Tarptautiniame saugumo ir taikos parlamente.*

181. Kniežaitė M. Bajorai: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas J. Stankus] // Vakarinės naujienos. – 1999, balandžio 22, p. 12–13.

182. Linkevičius J. Okupacijų ir karo gniaužtuose: [minimas J. Stankus, p. 81]. – Pav. // Šeduvos mokyklos dešimtmečiai: [apybraiža] / J. Linkevičius. – Vilnius: Agora, 1999, p. 55–86.

183. Profesorius Salezijus Pavilonis – Lietuvos antropologijos gaivintojas / G. Česnys // Profesoriaus Salezijaus Pavilonio 80 metų sukakties paminėjimo medžiaga, 1999 m. balandžio 30 d. – gegužės 7 d. – Vilnius: UAB „Meralas“, 1999. – P. 7–9. *Straipsnyje minimi: V. Gavelis, G. Česnys, S. Mečėjus, A. Andriušis, prof. A. Sniadeckis, prof. G. Jundzilas, J. Stankus ir kiti.*

184. The Order of St. Stanislas: «... а воздаяние человеку – по делам рук его». – Москва, 1994. – [24] p.: iliustr. *Minimas Grand Prior for Lithuania Chev. Jonas Lada Stankus, p. 21.*

185. [Skiriamasis raštas]: Dr. Jonas Stankus priimamas į šv. Eugene de Trebizone (Italijos) ordino narius, 1999. – Asmeninis archyvas.

186. Vyčas V. Ar tikrai karalius nuogas?: [minimas Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos narys J. Stankus] // Voruta. – 1999, kovo 6 (Nr. 91/387), p. 6.

2000

187. Gustaitė G. Pasaulinis Goštautų susitikimas: [apie Goštautų giminę, kurios genealoginis giminės aprašas rastas Vatikano archyvuose ir jos pradininkas yra Grumpis Gasztoł'das; minimas bajorų ainis J. Stankus] // Tėviškės žiburiai. – 2000, rugsėjo 12 (Nr. 37/2636) /, p. 5.

188. International parliament for safety and Pace. Atti parlamentari del congresso internazionale sull'attuale situazione delle guerre e dei conflitti nel mondo, Palermo, 7 October, 2000. – Palermo, 2000, p. 289–291. *Minimas J. Stankus, Lietuvos atstovas Tarptautiniame saugumo ir taikos parlamente.*

189. Marteckaitė A. Bajorai nori naudoti ne sau, o Lietuvai: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas J. Stankus] // Respublika. – 2000, balandžio 1, priedas „Plius /gyvenimas“, p. 22.

190. Naujokaitis A. Intelektualai siūlo pagalbą naujai valdžiai: [apie visuomeninę organizaciją sambūrį „Patirtis“; minimas jos narys J. Stankus] // Draugas. – 2000, spalio 29.

191. Pocius S. Riterystės paviliotas /: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas jos narys J. Stankus] // Laikinoji sostinė: savaitraštis apie Kauną. – 2000, gruodžio 2 /, p. 13.

192. [Padėkos raštas senatoriui Jonui Stankui už pagirtinus nuopelnus ir intelektualinę veiklą] / International Writers and Artists Association; prezident dr. Teresinka Pereira. – [S. l.], 2000. – Asmeninis archyvas.

Sambūris „Patirtis“. Sėdi (iš kairės): dr. L. Knizikevičienė, žurnaliste N. A. Baužytė, mounšjonas K. Vasiliauskas. Stovi: inž. K. Birulis, žurnalistas A. A. Naujokaitis, aktorius D. Banionis, prof. P. Čibiras, inž. A. Stumbras, doc. dr. J. Stankus, inž. A. Jasūnas, prof. J. Kubilius, prof. A. Žilėnas, prof. A. Stuncėvičius, doc. dr. A. Dziegornaitis, dr. J. Balžekas, prof. H. Zabulis, visuomenės veikėjas P. Plumpa. 2000 m. spalio.

193. Pripažinti Lietuvos bajorai: [apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos veiklą; minimas J. Stankus] // Vakarų ekspresas. – 2000, spalio 2, p. 3.
194. [Skiriamasis raštas]: [Amerikos biografijos institutas pripažino Joną Stankų garbingai paskirtu Tyrimų valdybos patarėju] / The American Biographical Institute, 2000. – Asmeninis archyvas.
195. [Skiriamasis raštas]: [prof. dr. Jonas Stankus skiriamas **Monarchijos institucinių studijų centro garbės nariu**] / Centro Monárquico de Estudios Institucionales; prezident José Emilio Estrella Estrella. – Badajoz (Ispanija), 2000. – Asmeninis archyvas.
196. Stankus Jonas: [gydytojas akušeris-ginekologas] // Who is Who in Lithuania. – Kaunas, Neolitas, 2000, p. 418.

2001

197. Additional information about the Lithuanian Royal Nobility Association // Journal of the Polish Nobility Association Foundation. – 2001, spring/summer, p. 8-9.: *Minimas Lietuvos karališkosios bajorų sąjungos prezidentas 2000–2002 metais – J. Stankus, p. 8.*
198. Stankus Jonas: [gydytojas akušeris-ginekologas] // A. Venckauskas. Žymieji gydytojai ginekologai: žinynas: A–Ž. – Vilnius: VU Moterų klinika, 2001, p. 159.

2003

199. Drašutienė G. Nuo špitolės gimdymo skyriaus iki šiuolaikinio gydymo centro: Vilniaus universiteto Akušerijos ir ginekologijos klinikai – 200: [pokalbis su šios klinikos ved. med. dr. doc. G. Drašutiene]. – Iliustr. // Medicinos ir farmacijos žinios. – ISSN 1648-6609. – 2003, Nr. 3, p. 10–11. *Minimi – pirmosios akušerijos programos skelbėjas, VU Akušerijos katedros*

Sambūris „Patirtis“ 2001-06-09. Vienerių metų veiklos proga

steigėjas prof. M. Renjė (1723–1800), prof. auklėtinis A. Matusevičius (1760–1816), prof. A. Venckauskas, doc. J. Ališauskas, doc. A. Gamperis, doc. P. Skruibis, doc. O. Račkauskienė, doc. B. Domža, doc. J. Stankus ir kt.

200. Vilniaus universiteto Akušerijos katedrai 200 metų, (1803–2003) / G. Drąsutienė, A. Venckauskas; [recenzavo G. Česnys]. – Vilnius: Vilniaus universiteto I-kla, 2003. – 94 p.: iliustr. – Bibliogr.: p. 93–94. – ISBN 9986-19-583-7. *Minimas doc. J. Stankus, p. 35, 36, 39, 40, 42, 46, 47, 55, 78, 80, 85, 89, 91.*

2004

201. Kazlauskaitė P. Jonas Stankus: [biografija] // Šiaulėnai / [sudarytojas ir redaktorius A. Šidlauskas]. – Vilnius, 2004, p. 459.
202. [Skiriamasis raštas]: [prof. dr. Jonas Stankus skiriamas Monarchijos institucinių studijų centro garbės nariu] / Centro Monárquico de Estudios Institucionales. Región de Extrema-

dura; prezident José Emilio Estrella Estrella. – Badajoz (Ispanija), 2004. – Asmeninis archyvas.

203. Stankus Jonas: [gydytojas akušeris-ginekologas]. – Portr. // Visuomeninė organizacija sambūris „Patirtis“ / [sudarytojas A. Jasiūnas]. – Utena: Utenos spaustuvė, 2004. – p. 31.

2005

204. Dunauskienė G. Rajono ir sostinės radviliškiečiai aptarė savo kūrybą. – Nuotr. – Krašto žinios. Radviliškis // Šiaulių kraštas. – ISSN 1648-4010. – 2005, lapkričio 24, priedas „Krašto žinios“, p. 3. *Vilniuje susitiko radviliškėnų bendrijos ir Radviliškio rajone veikiančio Tėviškėnų klubo nariai; tarp klubo narių minimas J. Stankus.*

Sambūris „Patirtis“ D. Banionio gimtadienio proga. 2004 m.

Antrosios pažintuvės

Nijolė Nejenė

Vilniaus radviliškų bendrija ir Radviliškio rajono kultūrininkai praėjusiais metais, gruodį, susirinko į kultūros renginį „Susipažinkime“. Tuomet buvo susipažinta su kraštotyrine monografija „Šiauriniai“, naujuoju žurnalu „Radviliškio kraštas“ ir Aleksandro Šidlausko sonetų knyga „Amžinas šėdėlis“. Š. m. lapkričio 18 d. vėl susibūrusi su norą pabendrauti vieniems su kitais, o svarbiausia – pakalbėti apie naujas gydytojos žurnalistas Filomenos Tauanytės knygas „9/10 laimės“ ir „Laimingas seselių gyvenimas“ bei docento ginekologo knygą „Tarp dienoraščio eilučių“. Susirinkta į Taikomosios dailės muziejų, kurio direktorius Romualdas Budrys, Vilniaus radviliškų bendrijos valdybos pirmininkas, pasveikino knygų autorius ir svečius, priminęs, kad kiekviena knyga yra reikšmingas kultūros faktas. Renginio dalyvius nuoliedžiam pokalbiui maloniai maitėkė smuikininko virtuoso Martyno Šveghdo von Bekkiero muzika.

Papozuokime. Iš kairės: Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys, profesorius Jonas Kubilius ir knygos autorius Jonas Stankus

Jaukioje muziejaus aplinkoje iš pradžių buvo kalbama apie žmonių nuobudimo svarbą, dvasios pastangas ir keltis išmintiškai, intelektualiai ir talentui. Vakarą vedėjas kultūros darbuotojas poetas A. Šidlauskas pacitavo taikliai norvegų dramaturgo Henrikio Ibseno frazė: „Jeigu tu pamirsi knygą, tave pamils visas pasaulis“. Gausi auditorija su įdomumu klausėsi leidyklos „Tyto Alba“ direktorės Lolitos Varanavičienės pokalbio apie bendravimą ir bendradarbiavimą su žinoma respublikos gydytoja F. Tauanyte, apie kuriai daug girdėjome. Ne vienas anksčiau yra skaitęs įdomių jos straipsnių apie žmonių fizinę ir psichinę sveikatą. Autorė rašo taikliai, paprastai, su nemaža humoro doze, duodama daug patarimų apie būdą ir būdą.

„Mane jaudina sveikų žmonių ir ligonių gyvenimas, džiugina kiekvienas susitikimas su įdomiais žmonėmis. Mėgstu keliones, o senatvė – tai gražus gyvenimo rudas,

Radviliškio meras Antanas Cepononis įteikia dovaną knygų autorei gydytojai Filomenai Tauanytei

tiesa, greičiau pavargstame, vartojame daugiau vaistų nei jų iš tikrųjų mums reikėtų; nuo to silpnėja atmintis, dar greičiau suirsta organizmas. Apie tai ir rašiau. Norėjau, kad mano knygos būtų ne vien praktiškos, bet ir poetinės. Gerbiu dvasines vertybes ir tarsi siveikčiau pirmąsias uždavinys. Ne visos ligos išgydomos, o visi vaistai turi neigiamą šalutinį poveikį. Mano knygas padiktavo mano gyvenimas. Ruošiuosi parašyti ir trečiąją knygą apie septyniolikos metų žmonijos nuodėmes ir keturias didžiąsias dorybes.“

Ilgokai tęsėsi F. Tauanytės pasakojimas su teisingomis pastabomis ir ironija.

Šių eilučių didelė F. Tauanytės kūrybos gerbėja pabrėžė autorės stilius, savitumą, pasakojimo nuostindumą, kalbos vaizdingumą, idėjų retoriką, idėjų kritikos „pabarstymą“.

Susitikimą pavaišino, lyrinę nuotaiką sukūrė solisto baissogalio Romualdo Jazukonio lyrinės dainos ir baladės. Jausmingai nuskaubė dainos „S. vėluamas“, „Lauk manęs“, „Kur lygys laukai“.

Gražią knygą išleido gydytojas sidarėnas Jonas Stankus. „Lietuvos Aidas“ skaitytojai, matyt, gerai prisimena jo dienoraščio puslapius, kurie buvo ilgokai spausdinami šiame dienraštyje. Tai „Tarp dienoraščio eilučių“. Profesorė kalbininkė Aldona Paulauskienė plačiai kalbėjo apie šios knygos vertę, pabrėždama, kad tai itin plati gyvenimo panorama – beveik septyniolikos metų vaizdai, konkretūs žmonės, įvairūs įvykiai, politinės ir ideologinės digresijos. Knygos autorius J. Stankus prisipažino rašęs visą savo gyvenimą šią dienraštinę mozaiką. Tai daryti paskatino pirmasis Šaukoto pradinės mokyklos mokytojas Matas Morkūnas. „Ir dabar sergu šia liga“ – pasakojo garsusis moterų ligų specialistas, medicinos mokslų daktaras. „Gyvenimas – tai nelyginant pieva, per kurią visą gyvenimą einu lyg gražiausiu žydinčiu kilimu.“

Knygos pratarėms „Atgimusios praeities vaizdiniai“ autorius A. Šidlauskas pastebėjo, kad tai reta savo turi-

niu knyga, laiko atspindys, dvasingo žmogaus gyvenimo aprašymas. Pratarėję rašoma: „Tarsi iš dosnios saujos beriami laiko grūdai, apibūdinantys dienos aktualijas, žmonių išgyvenimus, lemtis, neramių metų skambesį. Tai buvo itin intelektualus laisvalaikio atokvėpio darbas, ilgainiui tapęs įpročiu, būtinybe. Pasakojimas sklaidus, gyvas, konkretus, su skvarbiomis įžvalgomis, potekstėmis ir nutylėjimais“.

Apie radviliškio gydytoją Antaną Stanką poetinę kūrė vaizdžiai papasakojo Radviliškio viešosios bibliotekos direktorė Aldona Januševičienė. „Tai vadinės stiprybės ir dvasios ramybės lyrikas.“

Renginio vedėjas Aleksandras Šidlauskas su dovana rankose

Radviliškio rajono meras Antanas Cepononis knygų autoriams įteikė keramikos dirbinių, dėkojo Vilniaus radviliškėnams už šį renginį, linkėjo naujų knygų, pabrėžė apilankyti vilniečius savo giminėse, pabuvoti mokyklose, kultūros įstaigose, susitikti su bendrąmėnėmis. Radviliškėčių atities planuose – „Radviliškio krašto enciklopedijos“ parengimas ir išleidimas.

Renginio vakarėnėje suskambėjo liaudies dainos, supuotojo namuose alus. Svečiai apžiūrėjo fotografijų parodėlę, atspindinčią pirmąjį renginį „Susipažinkime“.

Seni bėduliai. Radviliškio viešosios bibliotekos direktorė Aldona Januševičienė ir vilnietis rašytojas Jonas Linkevičius

N. Nejenės nuotr.

Antrosios pažintuvės

Gražią knygą išleido gydytojas sidarėnas Jonas Stankus. „Lietuvos Aido“ skaitytojai, matyt, gerai prisimena jo dienoraščio puslapius, kurie buvo ilgokai spausdinami šiame dienraštyje. Tai „tarp dienoraščio eilučių“. Profesorė kalbininkė Aldona Paulauskienė plačiai kalbėjo apie šios knygos vertę, pabrėždama, kad tai itin plati gyvenimo panorama – beveik septyniolikos metų vaizdai, konkretūs žmonės, įvairūs įvykiai, politinės ir ideologinės digresijos. Knygos autorius J. Stankus prisipažino rašęs visą savo gyvenimą šią dienraštinę mozaiką. Tai daryti paskatino pirmasis Šaukoto pradinės mokyklos mokytojas Matas Morkūnas. „Ir dabar sergu šia liga“ – pasakojo garsusis moterų ligų specialistas, medicinos mokslų daktaras. „Gyvenimas – tai nelyginant pieva, per kurią visą gyvenimą einu lyg gražiausiu žydinčiu kilimu.“

Knygos pratarėms „Atgimusios praeities vaizdiniai“ autorius A. Šidlauskas pastebėjo, kad tai reta savo turiniu knyga, laiko atspindys, dvasingo žmogaus gyvenimo aprašymas. Pratarėję rašoma: „tarsi iš dosnios saujos beriami laiko grūdai, apibūdinantys dienos aktualijas, žmonių išgyvenimus, lemtis, neramžių metų skambesį. Tai buvo itin intelektualus laisvalaikio atokvėpio darbas, ilgainiui tapęs įpročiu, būtinybe. Pasakojimas sklaidus, gyvas, konkretus, su skvarbiomis įžvalgomis, potekstėmis ir nutylėjimais.“

„Lietuvos aidas“, 2005 m. lapkričio 28 d.

205. Dunauskienė G. Rajono ir sostinės radviliškiečiai aptarė savo kūrybą. – Nuotr. // Mūsų kraštas. – ISSN 1392-9453. – 2005, lapkričio 30, p. 4. *Vilniuje susitiko radviliškėnų bendrijos ir Radviliškio rajone veikiančio Tėviškėnų klubo nariai; tarp klubo narių minimas J. Stankus.*
206. Knyga – tėvelio ir mamos atminimui: [recenzija]. – Rec. kn.: Tarp dienoraščio eilučių / J. Stankus. Vilnius, 2005 // Lietuvos aidas. – 2005, lapkričio 24, p. 10.
207. Nėjienė N. Antrosios pažintuvės. – Iliustr. // Lietuvos aidas. – ISSN 1648-4215. – 2005, lapkričio 28, p. 9. *Apie Vilniaus radviliškėnų bendrijos ir Radviliškio rajono kultūrininkų susitikimą; minimas J. Stankus.*
- 2006
208. Mačiulevičius P. Viena diena su kilmingaisiais: Trakų Vokės dvare buvo inaugurutas Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos vadas. – Iliustr. // Kauno diena. – ISSN 1392-7639. – 2006, liepos 22, priedas „Aukštyn žemyn“, p. 5. *Apie Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos vado K. K. Ignatavičiaus inauguracijos ceremoniją; minimas buvęs vadas J. Stankus.*
- 2007
209. Bartkus V. Būsimasis gydytojas: [Jonas Stankus]. – Portr. // Ištikimi Žemei ir Žmogui / V. Bartkus. – [Radviliškis: Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka], 2007. – p. 47–49.
210. Elvaitė D. Biblioteka išleido dvi knygeles / D. Elvaitė. – Monikos Grundaitės nuotr. // Mūsų kraštas. – ISSN 1392-9453. – 2007, liepos 18, p. 1. *Radviliškio viešoji biblioteka išleido dvi knygeles. Viktoras Bartkus knygoje „Ištikimi Žemei ir Žmogui“ pasakoja apie gyvenime sutiktus įvairius žmones; minimas J. Stankus.*
211. [Sveikinimas ir biografija J. Stankaus] // Radviliškio kraštas. – 2007, Nr. 1, p. 2.
212. Šaulauskienė A. Garbingas docento Jono Stankaus jubiliejus. – Portr. // Lietuvos akušerija ir ginekologija. – ISSN 1392-5091. – T. 10, Nr. 2 (2007), p. 174.
- 2009
213. Linkevičius J. Iš Šeduvos gimnazijos dešimtmečių (1919–2009): [doc. J. Stankaus biografija ir fotografija, p. 57]. – Vilnius: Agora, 2009. – 239, [1] p.: iliustr., portr.
- 2010
214. Dargužis V. Per kasdienybės bangas / V. Dargužis; autoriaus nuotrauka. – Iliustr. – Rubrika: Liberalų ir centro sąjungos svetainė // Vienybė. – ISSN 1392-4060. – 2010, rugsėjo 8, p. 3. *Apie Liberalų ir centro sąjungos Akmenės skyrių; minimas J. Stankus.*
- 2012
215. Pasikeitė radviliškėnų bendrijos vadovai / „Krašto žinių“ inf. // Krašto žinios. – ISSN 2029-5049. – 2012, kovo 1, p. 2. *Surengtame Vilniaus radviliškėnų bendrijos valdybos posėdyje M. Briedis išrinktas nauju valdybos pirmininku; minimas J. Stankus.*
216. Stankus Jonas: [gydytojas akušeris-ginekologas] // Visuotinė lietuvių enciklopedija. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2012. – [T.] 22, p. 452.
217. Sveikiname: [doc. J. Stankų]. – Portr. // Radviliškio kraštas. – ISSN 1822-0517. – 2012, Nr. 1(16), virš. p. 2.

Draugiški žodžiai

Jubiliejiniai 70-ieji
doc. Jono Stankaus pedagoginės,
mokslinės ir praktinės veiklos metai

Žmogus – kaip raidė knygoje,
Kurios pavadinimas – Žmonija.
Tik tai pažindami raides pradėdame skaityti.
/J. Marcinkevičius/

Kiekvienas mes praeityje, dabartyje ir ateityje buvome, esame ir būsime apsupti žmonių. Mūsų lopšį supo ir saugojo rūpestingos motinos rankos ir tėvo stiprybės galia, kurios globiami, jei lemta, augome. Ir gyvenimo knygoje pradėjome pažinti pirmąsias raides – žmones, mus mokančius, valgydinančius, mylinčius ar baudžiančius. Ir taip visą gyvenimą tarp žmonių.

Ir kartais, nuėję jau ilgą gyvenimo kelią, nustembame: šalia tavęs jau kelios dešimtys metų vingiavo bendražygio, draugo, kolegos, mokytojo kelias, o tu tik pradedi skaityti jo raidę. Dažnai didžiąją raidę. Suglumęs turi pripažinti, kad kiti ją jau perskaitė, o tu tik dar pradėjai.

Papasakoti kieno nors gyvenimą – reiškia išskirti jį iš kitų. Suprasti žmogų, jo gamtos ir istorijos mįslę.

Pasakyti tiesą. O tiesa gali būti ir kalnas, ir smėlio grūdelis. Nes nėra žmogaus, kuris sutilptų vienoj reikšmėj, vienoj tiesoj. Žmogus gali būti suvokiamas tik savos tautos istorijoje. Šia prasme visa tautos istorija yra mumyse, esame jos pripildyti. Žmogus, nesuvokiantis savės istorijoje ir istorijos savyje, – nuogas, vienišas, silpnas. Per nacionalinę istoriją prisiliečiame prie pasaulinės istorijos, o per ją įeiname į žmonijos vyksmą. Per savo šeimos ir tautos istoriją identifikuojame save. Tik ne visi tą suprantame.

70-mečio jubiliejaus proga
(iš kairės – doc. dr. Bronius Dumža, doc. dr. Alina Šaulauskienė)

Garbaus Jubilato doc. Jono Stankaus giminė žinoma nuo XVI amžiaus. Tai kariškių, seniūnų, net knygnešių šeima. Jos herbas „Mogila“ – lietuviškasis milžinkapis ar kapas byloja šią šeimą kilus iš senųjų Lietuvos bajorų. Kitame šeimos herbe „Lada“ yra unijinis antspaudas, Vytis ir dvigalvis erelis. O kiek gyvenimo tėkmė nuplukdė šios šeimos ainių erškėčiuotais represijų keliais keleliais į Sibiro platybes, kiek patirta persekiojimų, kiek iškentėta, išgyventa! 1950 m. už ryšius su partizanais buvo suimtas ir karo lauko teismo 25 metams nuteistas Jono Stankaus tėvas. O jo sūnus, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę po 40 metų, kaip paminklą tėvui įkuria Lietuvos bajorų karališkąją sąjungą ir tampa jos vadu. Svarbiausias šios Sąjungos tikslas yra įsilieti į tautos istoriją, būti jos dalimi, suprasti save ir kitus ne tik Lietuvoje, bet įsilieti ir į pasaulines struktūras. Tai pastangos pajungti istoriją šiai dienai, atgimstančios Lietuvos dabarčiai. Taip užmirštos tautos kultūra gali tapti mielėmis pasaulio kultūrai. Docentas Jonas Stankus yra „Saugumo ir taikos tarptautinio parlamento“ atstovas Lietuvai.

„Su meile motinos, su tėvo gerumu,
ramioj šviesoje jaukių apmąstymų.“
/Aldona Elena Puišytė/

Ant gydytojo – sūnaus rankų, ilgai jo paties su meile slaugyta ir gydyta paskutinį kartą atsiduso ir iš šios žemės iškeliavo docento Jono Motina. Mes – jo bendradarbiai, pamenu, Jos atsisveikinimo su Vilniumi valandą buvome didelės ir atsidavusios sūnaus meilės motinai liudininkai. Neatimama, neparduodama, neišmylima, neparodoma didžioji meilė Motinai! Šis išgyventas praeities atminimas blykstelė atminty kaip pilna gyvenimo akimirka.

Žmogui nelengva pasakyti, kodėl jo likimas pakrypsta viena ar kita linkme. Nėra tokios mokyklos, kuri mokytų pasirinkti profesiją.

Profesijos žmogumi dažniausiai gimstama. Kalbu apie atsidavusius, iš pašaukimo dirbančius. Gydytoju iš pašaukimo taip pat dažniausiai gimstama. Arba vieną rytą juo atbundama. Nes medicina yra daugiau menas nei mokslas. Mokslininku įtemptai dirbant tampama, o gydytoju iš pašaukimo gimstama.

Gyvenime, o mano broli aklas:
Ar aš tave, ar tu mane vedi?

Ir atvedė gyvenimas – brolis aklas docentą Joną į tikrąjį kelią – gydytojo, pedagogo ir mokslininko kelią.

To kelio pradžia – Žemaitijos kalneliai nusidriekia į laikinąją Lietuvos sostinę – Kauną. 1950 m. Jonas Stankus baigė Vytauto Didžiojo universitetą, tuo metu jau perorganizuotą į Kauno medicinos institutą. Deja, baigimo diplomo negavo – tik išrašą rusų kalba, su valstybinių egzaminų pažymiais. Dėl politinės šeimos kaltės. Su šiuo dokumentu šiaip taip pavyko įsidarbinti Vilniaus akušerių mokykloje mokslo dalies vedėju. Šalia šio darbo buvo paskirtas klinikiniu ordinatoriumi Respublikinėje klinikinėje ligoninėje „Raudonasis kryžius“. Vėl dėl mokinės politinio skundo 1952 m. atleidžiamas, pasiūlius „iš-eiti savo noru“, iš mokyklos.

Mirus Stalinui, atgauna diplomą. 1960 m. išvažiuoja į Klaipėdą, kur dirba vyriausiuoju akušeriu-ginekologu. 1965 m. vėl grįžta į Vilnių ir dirba Vilniaus klinikinės ligoninės gimdyklos vedėju, vėliau – po 10 metų – ginekologijos skyriaus vedėju. 1970 m. tampa Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dėstytoju-asistentu, nuo 1974 metų – docentu akušerijos-ginekologijos katedroje, o nuo 1991 m. – bendros gydytojų praktikos centre.

Bet jo siela ir kūnas iki šiol moterų klinikoje, tarp senų ir jaunų bendražygių, prie moterų ir motinų lovų. Prie nusvirusių moters rankų, kurias taip gera pakelti prie lūpų. Prie ištiestų naujagimių

rankelių, ištiestų į gyvenimą, į gėrį, į blogį. Blogį, aptvertą aukšta ir nepramušama siena. Gėrį, išėjusį prieš blogį, atvirą ir lengvai pažeidžiamą. O tu, moterų gydytojai, tu esi pašauktas, tau suteikta išimtinė teisė būti pradėtos žmogaus gyvybės sargyboje. Tu kovoji už ją dar negimusią, tau pavesta pratęsti saugų kelią iš motinos iščių į gyvenimą. Tau suteikta teisė pirmam pažvelgti į gimusį žmogų, išgirsti jo pirmąjį pasisveikinimą su gyvenimu, išvysti motinystės laimę moters veide. Būti gimimo slėpinio dalyviu. Tai neįkainojamas atpildas tau. Už nemigo naktis, už įtemptų sunkių darbo akimirkų, o kartais valandų, dienų ar mėnesių įtampą ir išgyvenimą. Esi taip pat žmogus. Neapsaugotas nuo išvengiamų ir neišvengiamų klaidų. Ir nuo savosios sąžinės teismo.

Sunki ir atsakinga profesinė našta ta akušerija-ginekologija! Ją suprasti gali tik tas, kas pats pergyveno ir perėjo jos tiltus. O juk esi žmogus kaip visi. Žmogiškiausias, būdamas žmogumi. Su tau atseikėtu ir paties susikurtu gyvenimu.

Jeigu pasaulis būtų tik atsitiktinumų suma, būtų neįmanoma gyventi. Pati svarbiausia, pati pirmoji docento Jono profesija – moterų gydytojas. Patyręs praktikas, puikus diagnostas, aukščiausios kvalifikacinės kategorijos specialistas, pareigingas ir darbštus, jautrus ir geras ligonei. Metams verčiant gyvenimo knygos puslapį po puslapio jis šaukiamas išimtiniais, sudėtingiausiais atvejais. Vežamas, skraidinamas naktį ar šventadienį apkeliavo Lietuvos kelius ir takelius. Dažniausiai ten, kur įvyko sunkiausia akušerinė komplikacija, žinoma nuo Zelmelveiso laikų ir mūsų senųjų pribuvėjų vadinama nėščiųjų karštine. Grasi lyg Damoklo kardas nėščiųjų karštinė, septinės komplikacijos. Ir kardas priverčiamas nusileisti.

Žmogus nejaučia tobulėjimo ribų. Geriausiai išmokstama kitus mokant. Tai ne atsitiktinumas, tai dėsnis. Docentas Jonas, pradėjęs mokyti mūsų akušeres – nepakeičiamas padėjėjas ir bendražygys, nebegali sustoti mokęs. Tai džiugi gyvenimo dovana: būti apsuptam

mokinių. Trokštančių pažinimo, ne tik teorijos, bet ir praktinės patirties. Susitikimo su gyva atversta vaikščiojančia knyga. Puikus ir mylimas pedagogas yra gerbiamas Jubilatas.

Praktika ir pedagoginis darbas yra mokslo gimdytojai, mokslo ištakos. Docentas Jonas savo darbo patirtį akušerijos operacinėse apibendrinio medicinos daktaro disertacijoje „Vaikų, gimusių per cezario pjūvį, fizinis ir psichomotorinis vystymasis“. Šiuo klausimu jis domėjosi ir dirbo toliau, o surinkęs daug medžiagos 1981 m. išleido monografiją „Cezario pjūvis“. Vėliau sulaukėme ir kitų monografių: „Sepsis akušerijoje“, „Moters lytinių organų uždegimai“. Yra paskelbęs per 70 mokslinių darbų.

Docentas Jonas ilgą laiką akušerijos-ginekologijos katedroje buvo atsakingas už gydytojų tobulinimosi fakultetą. Buvo nesuskaitomų šio fakulteto ciklų dėstytoju ir kuratoriumi. Jo monografijos ir moksliniai darbai skirti jiems – Lietuvos moterų gydytojams praktikams.

Mokėti žmogui elgtis su laiku protingai ir taupiai – sunkus menas. Suspėti, viskam surasti to brangaus laiko. Ligoniams, mokiniams, šeimai, tėvynei. O gyventi teko ir sunkiuose tarpsniuose. Kai buvome pilni baimės, atkirsti nuo pasaulio, nuo jo visuomeninių ir estetinių idėjų. Ne tik nuo pasaulio – nuo savo pačių praeities, tradicijų. Nesinori net prisiminti tų sunkių laiko tarpsnių. Nors mūsų, medikų, kėdė leido daugiau negu kitiems tolerantiškai išsilaikyti dirbant savo darbą, laukiant ir tyliai viliantis. Mūsų kartos jaunystė buvo tarsi apvogta, o mūsų branda įsprausta į rėmus. Bet mes išsaugojome blaivų požiūrį į gyvenimą. Mūsų rankų darbo ir širdies šilumos pėdsakai išliko. Sulaukėme tiesos. Tiesos, kurią užslėpę puoselėjome šeimos ir draugų būryje. Atėjo tiesa į mūsų senąją sostinę, kurioje gyvenome, į mūsų tėvynės gamtą, kurios dalimi esame, kurios pavėsyje randame ir džiaugsma, ir atgaivą, iš kurios semiamės dvasios jėgų ir stiprybės, randame savo vietą ir tikslą po saule. Mums buvo lemta išgyventi tė-

vynės atgimimą. Su giliu palaimos atodūsiu palydėjome tas iškilias akimirkas poetės-lakštingalos žodžiais:

Tada graži graži buvai,
Akim tyliųjų ežerų...
Lyg eidama linelių rauti.

Rovėme linelius, kopdami į Tauro kalne esančius rūmus, kur prasidėjo pirmieji laisvės reikalaujantys sambūriai. Vėliau su trispalvėmis ir šūkais išėjome į aikštes, parkus ir finišavome prie Seimo rūmų, Radijo komiteto ir prie Televizijos bokšto. O mūsų kelio pabaiga – liūdna eisena su nuleistomis vėliavomis, žvakėmis rankose, ašaromis akyse ir akmenine širdgėla į Antakalnio kapines paskui brolių karstus. Visur, lyg sutarę, nustebę susitikdavome. Ne visi. Drąsnesieji. Drąsos docentui Jonui nestigo. Jis – vienas pirmųjų veikliųjų sąjūdiečių. Nuo 1989 m. Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys. Išrenkamas miesto tarybos deputatu. Vadovauja Sveikatos apsaugos komisijai. Tą lemtingą sausio 12 d. naktį kartu su sūnumi gina Televizijos bokštą. Važinėjo po ligonines, rūpinosi sužeistaisiais, sudarinėjo nukentėjusiųjų sąrašus – jei, laimėjus Maskvos statytiniams, tektų perduoti informaciją užsieniui. Valia Dievo, to neprisiekė. Bet kokios valios ir iš kur pasisemti stiprybės reikėjo, kai docentas Jonas gavo įpareigojimą Raudonojo Kryžiaus ligoninės reanimacijos skyriaus koridoriuje belaukiančiai mūsų didvyrės Loretos Asanavičiūtės motinai pranešti baisią žinią. Kokia lemtis! Gydytojo lūpos, daugybę kartų pranešinėjusios džiugią naujieną – žmogaus atėjimą į šį pasaulį, ištaria mirties vardą...

Pro akis, lyg kaleidoskope, šmėsteli 1989 m. birželį vykusio VI Lietuvos gydytojų suvažiavimo ruošos vaizdai. Doc. Jonas tuo metu, kaip sakoma, buvo tampomas į visas keturias puses. O kiek į šį darbą buvo įdėta pastangų ir širdies šilumos. Kiek išgyvenome pakilių akimirkų! Mes – laisvos Lietuvos laisvi gydytojai.

Arba vėl: šiurpu prisiminus docento Jono pasakojimus apie kecionę į Naujosios Vilnios ligoninę, ginant mūsų jaunuosius rekrūtus.

Pažvelgęs
Į tą neaprėpiamą plotą,
Į dangų ir žemę,
Į tolyje jūrą miglotą,
Nustebęs sakau:
Ir koks gi tu menkas,
Ir koks tu didingas,
Žmogau!

/V. Mykolaitis-Putinas/

Likimas lėmė mūsų docentui Jonui sutikti ištikimą, švelnią, gerą gyvenimo draugę, žmoną, vaikų motiną Danutę. Sunkias judviejų darbo, pašvęsto medicinai, dienas skaidrino augantys vaikai – sūnus Vidmantas ir dukra Dalila, pasirinkusi medikės ir mokslininkės kelią. Atseikėjo likimas jiems abiems ir būrio anūkų džiaugsmo riekę.

Ilgai nepamirš Antakalnio gyventojai aukšto, liekno ir tiesaus, šmaikščia eisena žygiuojančio docento Jono, suspaudusio delne savo numylėto anūkėlio rankutę. Ir šiltas, iš širdies išskridęs prisipažinimas: „Ši mano diena seniai pažadėta ir paskirta jam – mažajam žmogeliui.“

Tai štai kokia ta didžioji docento Jono Stankaus raidė iš gyvenimo knygos. Žinoma, ne visa perskaityta.

Ir laukia tos raidės naujas gyvenimo puslapis. Tebūna jis saulės nušviestas, meile sušildytas, laime ir sveikata pašlovintas!

Tegu sustiprina Jus, docente Jonai, šios Maironio eilės:

Prabėgo pro šalį kaip marių vilnis
Jaunatvė ir jos viesulai,
Ir rodos šiandieną, kad buvo tai vis
Tik jaukūs ir gražūs sapnai.

Bet man tų dabar nebegaila dienų,
Kai vien tik svajoti mokėjau,
Kai liūdnas, pabėgęs nuo savo draugų,
Dėl ko nežinodams kentėjau.

Nelenkdams pečių po naštos sunkumu,
Kaip milžinas stoisiu į kovą.
Pavargti už brangią Tėvynę – gražu!
Aukščiausią turėti vadovą!

Paslėpęs krūtinėje skausmo dūmas,
Praleisiu kaip verdą verpetai;
Gal žmonės šiandieną manęs nesupras,
Bet mano – išauštantys metai!

*Doc. dr. Alina Šaulauskienė
1997 m. balandžio 24 d.
Vilniaus akušerių-ginekologų draugija.*

Jubiliejiniai 80-ieji
doc. dr. Jono Stankaus
pedagoginės, mokslinės, klinikinės
ir visuomeninės veiklos metai

Laikas auksas,
laikas turtas,
laikas lekia kaip užburtas...

Tai gerb. Jubilato doc. med. dr. Jono Stankaus kartos vaikystės laikų eilėraščio eilutės iš pirmo pradžios mokslų skaitinių elementoriaus XX amžiaus penktame dešimtmetyje.

Likimo mums buvo lemta gyventi dviejų amžių sandūroje, patirti net dviejų amžių kaitą ir laimingai užbaigti pasirinktą gailestingojo samariečio tarnystę, sulaukti brandos su didžiausia atpildo dovana – sąmoninga, dar kupina energijos ir užmanymų ateičiai saviraiška.

Prieš 10 metų šioje auditorijoje 1997 m. balandžio 24 d. minėjome Jubilato 70-metį. Anuomet man buvo lemta tarti sveikinimo žodį ir šiandien norėčiau vėl išsakyti gražias pasveikinimo mintis. Beveik visi čia susirinkę pažįstame Jubilatą kaip bendradarbiai, profesijos broliai, mokiniai, draugai, artimieji.

Belieka tik priminti: gimė 1927 m. kovo 29 d. Siderių – Baroniškių vietovėje (Radviliškio r.), tarp Tyrulių ir Sulinkių pelkių. Lankė Tytuvėnų pradžios mokyklą. Nuo 1937 m. tęsė mokslus Šeduvos „Saulės“ draugijos gimnazijoje, kurioje 1945 m. birželio 26 d. jam buvo įteiktas brandos atestatas. Tais pačiais metais įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą, kur baigęs studijas negauna diplomo, o tik išrašą rusų kalba su valstybinių egzaminų pažymiais, nes tėvelis Pranas Stankus (52 m. amžiaus) buvo nuteistas 25 m. kalėjimo ir ištremtas iš Lietuvos už ryšius su partizanais. Laimingos lemties dėka Jubilatas vis dėlto buvo įdarbintas Respublikinėje akušerių mokykloje Vilniuje mokslo dalies vedėju. Tačiau

80-mečio jubiliejaus proga

*(iš kairės – doc. habil. dr. Dalia Kotryna Baliutavičienė,
iš dešinės – doc. dr. Vladas Gintautas).*

lemtingiausias įvykis Jo gyvenime – tai gautas darbas tuometėje 1-oje tarybinėje (šv. Jokūbo) ligoninėje, akušerijos-ginekologijos skyriuje. Jubilatas visą gyvenimą paaugojo motinos ir vaiko apsaugos tarnystei.

Deja, persekiojanti ranka pasiekia jauną gydytoją ir Vilniuje. Jis priverčiamas rašyti atsistatydinimą iš darbo savo noru. Bet tuometis sveikatos apsaugos ministro pavaduotojas padeda įsidarbinti Lietuvos TSR Raudonojo Kryžiaus draugijos Centro komitete Sanitarijos skyriaus vadovu ir klinikinėje akušerijos-ginekologijos ordinatūroje Respublikinėje Vilniaus Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. Ir ne tik – dar išsiunčia tobulintis mėnesiui į Maskvą. Dirbdamas Raudonojo Kryžiaus draugijos Centro komitete Jubilatas įsteigė karo atsargos medicinos seserų kursus daugelyje Lietuvos miestų ir rajonų. Tuos kursus baigė daug medicinos seserų. Deja, ir vėl dėl nepartinio statuso bei politinės šeimos praeities tenka atsisakyti darbo Raudono-

jo Kryžiaus draugijos Centro komitete, tuo metu gan politizuotoje organizacijoje. 1954 m. Jubilatas paskiriamas į Klaipėdos gimdymo namus. Klaipėdoje Jis subręsta kaip specialistas. Čia Jis 1960 m. tampa Klaipėdos zonos vyriausiuoju specialistu. Klaipėdoje Jis susidomi cezario pjūvio operacijos problemomis, renka literatūrą ir klinikinę medžiagą, pradeda mokslinį darbą.

1965 m. spalio 4 d. sveikatos apsaugos ministro įsakymu perkliamas dirbti į Vilniaus miesto klinikinę ligoninę akušerijos skyriaus gimdyklos vedėju, vėliau – antrojo ginekologijos skyriaus vedėju. Daug dirbdamas klinikoje tęsia mokslinį darbą. 1968 m. gruodžio 13 d. apgina disertaciją „Vaikų, gimusių per cezario pjūvį, fizinis ir psichomotorinis vystymasis“ ir gauna medicinos daktaro mokslinį vardą. 1970 m. rugsėjo 1 d. pradeda dirbti Vilniaus universiteto akušerijos ir ginekologijos katedros asistentu. Parašo monografiją „Cezario pjūvis“ ir pradeda gyldinti kitas problemas: sepsio, jo sukeltomis akušerijoje ir ginekologijoje bei pooperacinėmis uždegiminėmis komplikacijomis. Parašo dar dvi monografijas: „Sepsis akušerijoje“ ir „Moters lytinių organų uždegimai“. Jubilatas yra paskelbęs per 70 mokslinių darbų. 1974 m. Jam suteikiamas docento vardas. Turininga ir turtinga Jubilato klinikinė, mokslinė ir pedagoginė veikla.

Doc. Jonas Stankus – aktyvus visuomenininkas ir Lietuvos patriotas. Jo žodžiais, „su pasididžiavimu“ kartu su bendraminčiais organizavo ir dalyvavo 1989 m. gegužės 19 d. vykusiame šeštame Lietuvos gydytojų suvažiavime, skaitė pranešimą. Savo gyvenimo istorijos knygoje „Tarp dienoraščio eilučių“ Jis rašo: „Prasidėjęs Lietuvoje atgimimas yra tarsi prasiveržęs pavasario upokšnis, pakelyje laužantis ir griauantis viską, kas lietuviams buvo prievarta primesta ir svetima.“

Jubilatas išrenkamas Vilniaus miesto tarybos deputatu, Sveikatos apsaugos komisijos pirmininku. Šiose pareigose dirbo penkerius metus. Kaip deputatas buvo išvykęs į Vokietijos miestą Duisburgą,

į Suomiją, kurios mieste Jam teko garbė padėti plytą naujai statomam bibliotekos pastatui.

Lemtingomis sausio 13 dienos įvykių valandomis Jubilatas važinėjo kartu su sveikatos apsaugos ministru dr. Juozu Oleku po Vilniaus ligonines, rūpinosi sužeistaisiais. Jam teko pranešti apie Loretos Asanavičiūtės mirtį jos motinai. Jis prisipažįsta: „Esu medikas, daug matęs kančių ir mirčių, regėjęs savo draugus, žuvusius ir pamestus gatvėse. Tačiau šios nakties sovietų smogikų elgesys stebė viską, ką esu išgyvenęs.“

Jubiliato sumanymu ir iniciatyva 1994 m. atkuriamą Lietuvos karališkoji bajorų sąjunga. Jis tampa jos pirmuoju vadovu.

Jubilatas 1995 m. buvo pakviestas ir priimtas į tarptautinį nepriklausomą dar 1765 m. įkurtą Šv. Stanislovo ordiną, suteikiant Šv. Stanislovo ordino kavalieriaus vardą. Šis vardas suteikiamas ypač pasižymėjusiems žmonėms. Jį turi popiežius Jonas Paulius II, Lenkijos eksprezidentas Lechas Valensa, Ukrainos prezidentas L. M. Kravčiukas ir kt.

1996 m. doc. Jonas Stankus buvo išrinktas į Tarptautinį saugumo ir taikos parlamentą (Palermo, Italijoje), kur Jam pripažintas diplomato statusas.

Nuo 2000 m. Jis visuomeninio sambūrio „Patirtis“ narys. Ten susibūrę vyresnio amžiaus žinomi Lietuvos mokslo ir kultūros darbuotojai (prof. Jonas Kubilius, prof. Vytautas Kubilius, prof. Henrikas Zabulis ir kt.).

Savo knyga „Tarp dienoraščio eilučių“ Jubilatas užbaigia aukštinėmis mintimis: „Nuosirdūs žmonių tarpusavio ryšiai – didelė, niekuo neįkainojama vertybė, teikianti džiaugsmą.“

Gyvenimo negalima pakartoti, o surasti savo gyvenimo *credo* – tai atrasti gyvenime laimę. Jubilatas surado savąjį *credo*, kurį iškalbingai liudija Jo klinikinio, mokslinio ir pedagoginio darbo bei visuomeninės veiklos pasiekimai.

Gerbiamas Jubilate, savo vaikystės prisiminimuose rašote: „Daugiau mano vaikystės ir jaunystės metų prabėgo Šaukoto miestelyje (Radviliškio r.). Šaukotas 1724 m. gavo miesto steigimo, turgaus ir prekyviečių privilegiją. Dvarininkas Simonas Gerbovičius 1773 m. pastatė Šv. Trejybės bažnyčią, kuri iki šiol stovi, kaip ir kapinių koplytėlė. Šioje bažnyčioje krikštyti ir sutuokti mano protėviai Stankevičiai.“

Sveikindama Jus šiandieną turiu Jums malonią staigmeną. Įteiksiu Jums, gerbiamas Jubilate, mano pusbrolio Lietuvos Dailės akademijos profesoriaus Vytauto Edmundo Čekanausko 1968 m., t.y. prieš 39 metus keliaujant įvairiomis Lietuvos vietomis, persimetus per pečius kuprinę su pieštukais, dažais ir indeliu vandens, nupieštą kažkokiu monumentalumo ir dekoratyvumo santykiu ir darna, savo istorizmu, reliktiniu liaudies kūrybos dekoratyvumu ir gyvybingumu patraukusią dėmesį nutapytos Šaukoto varpinės atvaizdą. Teprimena Jums jis Jūsų laimingą tolimą vaikystę...

Doc. dr. Alina Šaulauskienė

2007 m. balandžio 12 d.

Vilniaus akušerių-ginekologų draugija.

Antakalnio riteris baltu chalatu

Nors su docentu Jonu Stankumi, vienu garsiausių Lietuvos ginekologų, likimas mane suvedė atsitiktinai, užsimezgusi mudviejų pažintis brendo metų metus. Iš pradžių ją ugdė bendradarbiavimas Vilniaus miesto gyventojų atstovų taryboje, ten atsiskleidė toks pats požiūris į gyvenimą, į žmogaus poziciją ir priedermę šiandieninėje Lietuvoje, panašios pažiūros ir interesai. Vėliau visa tai tvirtėjo ir plėtojosi bendradarbiaujant kitoje, neįprastoje visuomeninėje struktūroje.

O viskas prasidėjo 1990 metų balandžio 19-ąją. Tą dieną į pirmąjį posėdį dar senuosiuose Vilniaus vykdomojo komiteto rūmuose Gedimino prospekte Nr. 7 susirinkome mes, atsikovotos Nepriklausomybės sąlygomis ką tik išrinktos pirmosios Vilniaus tarybos 89 deputatai. Visus buvo apėmęs pakilus entuziazmas, prieš akis švietė net penkeri įdomaus, nors dar nevysiškai įsivaizduojamo darbo metai. Susėdome didžiojoje posėdžių salėje į kiekvienam skirtas vietas, kuriose plenarinių posėdžių metu sėdėjome visą tada dar ilgą kadenciją.

Kaip ir visų deputatų, mano pavardė buvo įspausa emaliuotoje ovalinėje plokštelėje stalo viršuje. Ji labai priminė tolimą vaikystę, vasaras, praleistas pas Šiluvos močiutę; taip buvo ženklinamos ir miestelio bažnyčios pirmųjų eilių klauptų vietos, skirtos iškiliausiems miestelio maldininkams, tarp jų ir mano seneliui.

Man teko vieta tako pakraštyje, o kaimyninėje antroje atsisėdo Jonas Stankus. Gretimos buvo ne tik mudviejų sėdimosios vietos, bet ir rinkimų apylinkės. Statmeni pagrindinei Antakalnio gatvei jų ruožai driekėsi gilyn į Sapieginę, jos kalvynu – iki pat kelio į Rokantiškes. Tai buvo tikrai elitinis miesto gabalėlis: gal net tankiau nei visame Antakalnyje čia buvo susispietę daug aukšto intelekto žmonių – rašytojų, menininkų, universitetų profesūros, aukštų valdininkų.

Dalyvauti rinkimuose mums pasiūlė ir mus rėmė Sąjūdis. Stankų delegavo Vilniaus universitetas, mane – tuometinio Vilniaus inžinerinio statybos instituto bendruomenė.

Gydytojas ginekologas ir architektas – labai tolimų profesijų atstovai. Vėliau juokaudami aptikome, kad vis dėlto buvo du panašumai, dvi gyselės, tegu nors ir labai plonutės, kapiliarinės, bet kažkiek siejančios abiejų mūsų profesijas. Pirmasis panašumas tas, kad tik medicinos ir architektūros studijos truko tiek pat laiko – net šešerius metus. Taip ilgai trunkančio mokslo tada nebuvo nė vienoje kitoje Kauno (atrodo, ir Lietuvos) aukštojoje mokykloje. Antra bendrybė – dar mažiau tikėtina: ir medikai, ir architektai (tarnyboje jiems atstovavau tik aš vienas) pirmame kurse buvo supažindinami su žmogaus anatomija. Žinoma, labai skirtingu lygmeniu. Pirmieji turėjo atskirą paskaitų kursą, atmintinai išmokdavo ir visam laikui įsimindavo visų, nors ir smulkiausių žmogaus kaulų, raumenų pavadinimus, perprasdavo jų funkcijas. Mano dėdė, dar ankstyvaisiais ikikariniais metais studijavęs (deja, nesėkmingai) mediciną Kaune, pasakojo, kad anuomet buvo toks legendinis profesorius Žilinskas, labai priekabiai egzaminuodavęs studentus: reikalaudavo lotyniškai pasakyti, kaip vadinasi kaulas, kurį jis, laikomą chalato kišenėje, leisdavo pačiupinėti...

Mūsų, architektų, žinioms apie anatomiją užteko vos kelių pirmųjų piešimo pratybų valandų, kai buvome supažindinti tik su kabančiais, barškančiais plastmasiniais žmogaus griaučiais ir su „nuluptos odos“ gipsinės vyro skulptūros raumenynu. Pirmiausia su pagrindiniais kaulais – žmogaus skeleto, kaip vėliau, pramokę profesinio slengo, įpratome sakyti „laikančiosiomis konstrukcijomis“. Tie tintaluojantys griaučiai kabojo, o pusantro metro aukščio skulptūra ant postamento stovėjo Kauno Rotušės rūmuose, piešykloje šalia didžiosios iškilmų salės. Iš viso tuometinio kurso atmintin įstrigo tik keli rankų raumenys – dvigalvis, trigalvis ir kojų – „siuvėjų“ bei nežinia kodėl su žuvimis susiję dar du: plekšninis ir ikrinis. Tik vėliau, jau piešiant žmogaus aktus, pažintis su šia anatomine kaulų ir raumenų sandara (ir žvilgtelėjimas į ją) leisdavo gyvo modelio kūno reljefo piešinį

pavaizduoti konstruktyvesnį, tikroviškesnį, ryškesnį, nors toji sandara buvo tik numanoma po minkštųjų audinių apvalkalu.

Užtat, neabejoju, medikus lenkėme žiniomis apie klasikinės kūno, galvos dalių konstrukcijas, charakteringas veido struktūras. Sužinojome, ką reiškia „Voltero profilis“, „prancūziška nosis“, „amerikoniškas“ ar „vokiškas“ pakaušis, „buldogiškas sąkandis“... Ir ne tik: dėstytojai išmokė pavaizduoti veido mimiką priklausomai nuo žmogaus nuotaikos. Per ilgus gyvenimo metus išsiugdė pastabumas, kasdieniu tapo profesinis įprotis nevalingai klasifikuoti žmones pagal jų figūrą. Akivaizdžiai stebėjau, kaip smarkiai pokariu pakito mūsų jaunimo – vaikinų ir merginų antropologinis tipažas. Laimei, į gerąją pusę.

* * *

Kaimynystės santykiai užsimezgė iškart, su Jonu sutarėme gerai. Abu antakalniečiai, abu mėgome klasikinę literatūrą, operas, ne tik prisiminėme gerus spektaklius ir filmus, bet ir apskritai, drįstu manyti, sutapo visa mudviejų pasaulėvoka: grynai humanitarinė, kiek romantizuota, ne buitiška. Niekada nekalbėjome apie sunkmetį, pinigus, automobilius (jis, beje, ir nevairavo). Tik daug vėliau, jį giliau pažinęs, įsitikinau, kad tai nebuvo paradinė, apsimestinė, snobo kaukė.

Kalbu apie J. Stankaus prisiminimų knygą „Tarp dienoraščio eilučių“. Ją gavau dovanų su šilta autoriaus dedikacija. Tai, ką perskaičiau, sakyčiau, atitiko jo „interjero“ *rentgeno nuotrauką*. Tokio pobūdžio „monologe sau“ žmogus atsiskleidžia kaip niekada atviras ir nuoširdus. Taigi paviršinės pažinties nulipdytas suolo kolegos charakterio portretas mintyse išsikristalizavo dar detaliau, praturtėjo naujais atspalviais, smulkiagrūdžiais dvasiniais, psichologiniais ir emociniais niuansais.

Kita vertus, darbas savivaldybės taryboje neleido pakilti į debesis. Vilnių matėme ne pro rožinius akinius, ne iš nuogirdų žinojome jo piktžaidžes: nusikalstamumą, alkoholizmą, narkotikus, moralinę nuopolių, šeimų dramas. Laimei, ir Jono, ir mano apylinkėse šios

bjaurasties nebuvo. Bet dirbdami deputatų komisijose (jis, beje, vadovavo Sveikatos apsaugos komisijai, o aš priklausiau Miesto plėtros komisijai) įvairiais reikalais naršėme po visą miestą, jo pakraščius, matėme ir landynes, ir bomžų irštvas, ir murzinius, alkanus vaikus, ir suveltus purvinų skudurų gultus, kuriuos vadinti lovomis nesivertė liežuvis.

Kaip ir kiti tarybos nariai, piktinomės ir „aukštesnio rango“ miesto blogybėmis – tada pridrygusių kioskų gausybe, prasidėjusia balkonų stiklinimo manija, *graffiti* terlių dengiamais miesto centro fasadais, įžūliu, atsainiu jaunimo elgesiu viešumoje. Iš kartos į kartą perduodama demonstratyvia džinsų kiaurais keliais mada, grubiu, nepagarbiu elgesiu, smarkiai plintančia gatvės puskalbe su šiukšliniais „perliukais“ kas trečiame sakinyje: *karoče, tipo, bliamba...*

Kaimyną Joną Stankų – keleriais metais vyresnį, vidutinio ūgio, nestambų, mintyse iškart skyriau, sportininkų terminais, prie lengvasvorių. Stačios kaktos, gražiai sudėtas, mano Šančių vaikystėje būtų pavadintas *zgrebnu* (lenk. *zgrabny* – dailus, grakštus, vikrus). Ilgoka, tiesia nosimi (paveldėtas šeimos firminis ženklas), jau senose praėjusių dešimtmečių fotonuotraukose atsisveikinęs su vešlia šėveliūra, – tokį susitikau Joną. Bet kas labiausiai išliko ir mano, ir, jaučiu, pirmąkart jį sutikusių žmonių atmintyje, tai dėmesingas akių žvilgsnis pro kiek primerktus viršutinius vokus. Įdėmus, atidus, tiriantis, gal iškart kiek kritiškai nusiteikusias asmens žvilgsnis. Jis labai tiko jo – gydytojo – profesijai. Pacientas, ligonis, o per ilgą Jono Stankaus medicininę praktiką juos, be abejo, galėjai skaičiuoti net ne šimtais (vien cezario pjūvių skalpeliu jis padarė apie pusę tūkstančio), esu tikras, iškart pasijusdavo patekęs į geras rūpestingo profesionalo (ne paviršutiniško, valdiško, atmestinau savo pareigas atliekančio – tokių, deja, mums visiems teko sutikti) rankas. Jono įprotis į pašnekovą akimis kreiptis iš pradžių dar kiek atlošiant galvą tik stiprino šį įspūdį. Toks jo įvaizdis manyje užsifiksavo visam laikui: mažslus, patikimas, pasirengęs padė-

ti. O kur dar baltas chalatas ir nuo kaklo kadamuojantis statoskopas! Geresnio, natūralaus, nė kiek visažistų papildomai nemodeliuoto įvaizdžio gydytojo kinematografiniam personažui ir neišivaizduotum.

O kreiptis į kaimyną baltu chalatu sykį prisiėjo. Šeimos reikalai. Ne juokais.

Mūsų marti Margarita laukėsi. Antrąkart. Paskui pirmąją dukrelę, kuriai sūnaus šeima išrinko būsimą senelio vardą – Jurgita, pasaulin ruošėsi ir antroji. Po trylikos metų (tokie naujagimiai dažnai labai taikliai vadinami netyčiukais). Dar pirmoje laukimo pusėje Margarita pajuto įtartinus negalavimus. Moterų konsultacijos būgštavimai buvo grėsmingi: nėštumas ne vietoje. Visi buvome susirūpinę. Tada prisiminiau savo suolo draugą. Susisiečiau su juo, daktaras maloniai sutiko priimti.

Į klinikas su marčia nuvažiavome dviese. Pusvalandis, kurį praleidau koridoriuje, už kabineto durų, man buvo labai neramus. Ir kaip atlėjo, kai prasivėrė durys ir lydima santūriai patenkinto Stankaus išėjo kaip niekada švytinti ir laiminga marti: viskas gerai!

Justina jau išaugo į dailią, ilgakoję, aukštą, anaipol ne astenišką paną, pro kurią praėjus nenoromis norisi atsikukti. Bet šeimoje mes vis dar prisimename tas rūščias dienas ir lyg dovana visiems tapusią Jono Stankaus pranašystę.

Aktyvų sąjūdį Stankų vilniečiai išrinko ne tik atstovu į Vilniaus tarybą, permainų banga iškėlė jį į iškilius viso Lietuvos medicinos pasaulio veikėjus. Pravertė pirmiausia jo profesionalumas, patirtis, platus akiratis, iniciatyvumas, pareigingumas, įgūdis dalykiškai, ramiai bendrauti su žmonėmis. Ir, kaip sakiau, jau iš pirmo karto įsidėmimas, nesuvaidintas patikimo, atsakingo asmens įspūdis. Buvo renkamas į aukštus postus, suvažiavimus, traukiamas į begalę komisijų, užsienio komandiruočių. Daug keliavo. Užsienio išvykose (labiausiai į šalis, kurių durys sovietmečiu mums vos vos tik prasiverdavo) dar labiau atsiskleidė tikrieji Jono Stankaus interesai, jo alkis

žinioms, amžinosioms pasaulio vertybėms, žmogaus talento, proto, rankų sukurtiems šedevrams.

Mane, architektą, nesvetimą menui, stebino jo įsidėmėti, tiksliai įvardyti ir kelionių bloknoutuose užfiksuoti gausūs aplankytų kompleksų, teatrų, rūmų, muziejų, koncertų salių, parkų, kapinių pavadinimai. Jų sukūrimo datos, aplinkybės, autoriai. Kelno katedra, Cvingeris, Sansusi, Pergamonas, Ermitažas... Lyg turistiniame žinyne surašyti matyti muziejų turtai, jų autoriai – Rafaelis, A. Diureris, Rembrantas, P. Rubensas, I. Šiškinas, I. Repinas ir daug daug kitų. Preciziškai tikslūs koncertuose girdėtų V. A. Mocarto, F. Listo, J. S. Bacho, G. H. Hendelio simfonijų, sonatų, instrumentinių pjesių pavadinimai.

Deja, sovietmečiu taip elgdavosi toli gražu ne visi tautiečiai. Daugumai išsiruošusių „už kordono“ po komandiruotės reikalų ir po žvalgytųjų prekybos centruose dažniausiai nelikdavo ne tik jėgų, laisvo laiko muziejams, teatrams, koncertų ar parodų salėms. Nebent į ten nutempdavo tik apdairi, tad lyg ir privaloma šeiminių kultūrinė programa. Juk iš kur plonoje piniginėje rasis papildomų svarų, kronų ar markių, kai dar iki galo neišbrauktas besotis visos giminės užprašytų deficitų sąrašas?

Tačiau Stankus nebuvo ir padebesiais sklindantis keliauninkas. Pro akylų jo žvilgsnį nepraslysdavo ir žemiški, kartais komiški, bet kartu iškalingi kelionių momentai. Ir jie atkeliavo knygon iš dienoraščio puslapių.

Kai įveikus prašymų, anketų, charakteristikų slalomą rankose atsirasdavo mėlynų viršelių sovietinis užsienio pasas su viza, tekdavo atsėdėti nuobodžiuose *instruktažuose*. Ypač ruošiantis į *kapstranę*. Be primygtinai griežtų reikalavimų neatvirauti pokalbiuose su „anais“, kaskart versdavo išklausyti dar ir primityvius, žeminančius „gero elgesio“ pamokymus: nevilti lagaminų į tada dar madingus *čecholus*, svečiose stotyse ir viešbučių vestibuluose nesaugoti jų apžergtų ko-

jomis („ten vagių nėra“), nesigrūsti prie registratūros, restoranuose nečepsėti, garsiai nesrėbti, šaukštu semti tik sriubą... Deja, ne visiems grupinių išvykų dalyviams, ypač iš „broliškų respublikų“, visa tai pavykdavo. Iš savo patirties sprendžiu, kad ir jo kelionių metu prie iškilmingo stalo su aukštais šeimininkų pareigūnais *tarybinių grupių vadovai* dažniausiai sodindavo žmones iš Baltijos šalių. Ar tik dėl geriau pramoktos užsienio kalbos?

Daktaras visada, kiek jį pažįstu, pasižymėjo ramiu, santūriu būdu: niekada negirdėjau jo pakėlusio balsą, įsismarkavusio, įpykusio, nors tam buvo ne viena proga. Toks būdas labai tiko ir nelengvoms sveikatos apsaugos komisijos pirmininko, o vėliau – ir bajorų sąjungos vado pareigoms.

Bet jau 1990-ųjų pabaigoje vos įsidirbusią Vilniaus tarybą, kaip ir visą Lietuvą, užgriuvo neįprasti, nekasdieniai rūpesčiai. Prasidėjo tautai reikšmingi įvykiai ir juos vaizdingai aprašė Jonas savo knygoje-dienoraštyje.

1991 m. sausio 13-osios ir kitos tragiškos naktys, kai miestu be perstojo zujo sunkvežimiai ir šarvuočiai, pilni šalmuotų ir automatais ginkluotų rusų kareivių, kai plikomis rankomis nuo tankų gintas Vilniaus televizijos bokštas, desantininkų buožių smūgiais vaikytą minia prie Radijo ir televizijos komiteto rūmų, kai aplink Seimo rūmus nesiskirstė daigiatūkstantiniai mitingai...

Kaip ir kiti tarybos deputatai – gydytojai, J. Stankus be paliovos iš vienos ligoninės skubėjo į kitą, lydėjo ten vežamus kruvinus demonstrantus, girdėjo priešmirtinius tanko vikšrų sutraiškytos L. Asanavičiūtės žodžius...

Grėsmingo nerimo sąlygomis taryba dieną naktį nenutraukė darbo. Posėdis po posėdžio, kažkieno rūpesčiu nuolat papildomos sumuštinių lėkštės ir termosai su kava. Čia pat, ant stalų, salės pasienyje, ant sustumtų kėdžių trumpam prigulė deputatai.

Pamenu ir trumpą neeilinę fronto sąlygomis surengtą diskusiją taryboje: kur laidosime Sausio 13-osios aukas? Laukti nebuvo kada: laidotuvis turėjo įvykti jau sausio 16 dieną. Dėl vietos nuomonės skyrėsi: Vyriausybė ir Architektų sąjunga buvo už Rasų kapines, kur ilsisi mūsų tautos didžiavyriai: J. Basanavičius, M. K. Čiurlionis, B. Dauguvietis, V. Mykolaitis-Putinas, G. Landsbergis-Žemkalnis, J. ir P. Vileišiai, P. Višinskis... Buvau vienas tų, kurie energingai gynė kitas – Antakalnio kapines. Lemiamas žodis buvo paliktas ekspromtu sudarytai komisijai, į kurią įėjo meras V. Bernatoniš, Jonas Stankus, V. Variavičius ir aš. Nuvažiavome į vietą ir pasitarę vieningai nutarėme: čia ir niekur kitur! Atkreipiau kolegų dėmesį į reprezentatyvų pagrindinį taką, į reljefo nuolydį saulėton pusėn, kai įdienoja, į natūralų, bet lyg specialiai pagal klasikinius architektūros kanonus prieigų pusėn (sakoma, „trimis ketvirčiais“) atvertą šlaitą, erdves, talpią aikštę automobiliams. Visi ir be žodžių jautėme: Antakalnis nuo žilos senovės, nuo deivės Mildos šventvietės laikų, yra prakilni istorinė Vilniaus dalis.

Grįžę kantriai belaukiančiai tarybai išdėstėme savo argumentus. Pamenu, ant pasitaikiusio plakato antros, švariosios pusės storu spalvikiu nupiešiau plakatišką būsimojo Panteono eskizą.

Balsavusiųjų prieš nebuvo nė vieno. Istorija patvirtino, kad pasakubomis priimtas sprendimas nebuvo šūvis pro šalį. Giliai širdyje likau laimingas kukliu savo – tarybos nario ir architekto – indėliu į to meto aukų dėžutę. Gaila, kad plakatas negrįžo man į rankas. Gal net atiteko konkretaus techninio projekto autoriams: mano ir jų idėja visiškai nesiskyrė.

Paskutinę 1993 metų dieną iš Lietuvos išdardėjo paskutinis ešelonas su sovietų armijos kareiviais, tankais, mašinomis ir visa kita technika.

Nors tapome visiškai laisvi, ištvėrėme kruvinus įvykius, atkūrėme demokratinę valstybę, krašte netrūko sunkumų, didelių proble-

mų. Smarkiai augo nusikalstamumas, alkoholizmas, Lietuva kopė į pasaulio lyderius pagal savižudybių skaičių, katastrofiškai smuko natūraliojo gyventojų prieaugio rodiklis. Apie tai nuolat girdėjome iš pačių patikimiausių lūpų. Reguliariai kas dvi savaites Vilniaus policijos vyriausiasis komisaras tarybą informuodavo apie naujausią kriminogeninę situaciją mieste, jos dinamiką: organizuotą nusikalstamumą, sunkius nusikaltimus, nužudymus, nepilnamečių siautėjimą, korupciją valdžios viršūnėse, alkoholizmą ir narkomaniją. Sumaištis, frustracija, žmonių kontroversiškos nuotaikos, galvosena, prioritetai vedė juos į moralės nuopolį. Nieko nuostabaus: kai užverda kardinalių valstybės sanklodos, politikos, ekonomikos, gyvenimo filosofijos, dvasinių vertybių permainų katilas, kunkuliuojančiame viralo paviršiuje visada ima kauptis šleikštulį keliančios putos...

Šviesiausi Lietuvos protai išeities siūlė ieškoti socialinėje profilaktikoje, pilietinės visuomenės formavime. Ji buvo suprantama kaip sistema nepriklausomų valstybės visuomeninių institutų, žmonių susivienijimų, bendrijų ir santykių, kurie sudaro sąlygas individų ir kolektyvų saviraiškai diegiant pagrindinius visuomenės moralės principus: visumos viršenybės principą („visumos gerovė svarbesnė už individo gerovę“) ir dvasinio gėrio viršenybės principą („dvasinis gėris aukštesnis už materialines gėrybes“).

Abejingoje nuošalėje nuo šių mobilizuojančių obalsių neliko ir Jonas Stankus – veiklus patriotas, entuziastas ir pozityvus vizionierius. Savo dienoraštyje 1993 m. gruodžio 15 d. jis rašė: „Sėdint posėdžiuose ir dalyvaujant įvairiuose susirinkimuose bei susitinkant naujus viršininkus ir viršininkėlius, turtėjančius žmones, pasitvirtino mano senelio žodžiai: „Kuo neturtingesnis žmogus iškyla į ponus, tuo labiau pučiasi.“ Todėl kilo mintis suburti žmones, kurių protėviai buvo bajorai. Iš to būtų dviguba nauda. Žmonės, prisiminę savo bajorišką kilmę, pradėtų domėtis savo giminės praeitimi, o kartu ir Lietuvos istorija. Be to, ir naujiems politiniams išsišokėliams, turtė-

jantiems išpuikėliams būtų parodyta, kad ne viskas įgyjama perkant ir parduodant.

Atsiliepdami į Stankaus kvietimą, paskelbtą spaudoje prieš pat 1993 metų šv. Kalėdas, Vilniaus savivaldybės rūmuose susirinko senų Lietuvos giminių atstovai, pasirenę remti mūsų idėją ir steigti Lietuvos bajorų palikuonių sąjungą. Buvo įkurta iniciatyvinė grupė. Jos pirmininku išrinko Joną Stankų. Lygiai po keturių mėnesių (1994-04-23) sušauktas steigiamasis suvažiavimas įtvirtino Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos (LBKS) pavadinimą, priėmė veiklos programą ir statuto projektą. Sąjungos vadu vėl buvo išrinktas daktaras Jonas Stankus, 1994 m. birželio 20 dieną ją įregistravo LR teisingumo ministerija.

Pertraukų tarp tarybos posėdžių metu į kaimynystėje sėdintį kolegą be perstojo organizaciniais reikalais kreipdavosi naujosios sąjungos nariai, aktyvas. Sykį išdrįsau jam pasigirti, kad dar gūdžiu sovietmečiu, 1970-aisiais, mano tėvas prieš mirtį už Jano Mateikos paveikslo „Žalgirio mūšis“ reprodukcijos, kabėjusios svetainėje ant sienos pagal smetoniškų laikų madą kiek pasvirai, ištraukė apdulkėjusį, išblukusiu melsvu kaspiniu perrištą seną aplanką. „Čia Vanagų bajorystę patvirtinantys caro laikų dokumentai, metrikos, giminės herbas. Gal pravers, sūnau. Ateityje“, – be vilties pridūrė.

Pravertė. Nors tos ateities ir teko gerokai palaukti.

Pavartęs pageltusius, dar žąsies plunksna kaligrafiškai surašytus popierius, kaimynas, naujasis Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos vadas patikino: tai pakankamas pagrindas pradėti rūpintis oficialiu bajorystės pripažinimo aktu.

Tą aktą, puošnų, paženklintą senuoju, autentišku „Vanago“ herbu jis įteikė man 1998 m. sausio 17 dieną iškilmingos ritualinės ceremonijos metu apsnigtos Trakų pilies menėje. Istorinių dokumentų paieška bažnytinėse knygose, genealoginio medžio „auginimas“ archyve, legitimacijos komisijos filtrai, pagaliau šios naujų narių inauguracijos

šventės laukimas – viskas užsitęsė net penkerius metus. Manasis dokumentas buvo paženklintas 575-uoju numeriu. Vadinasi, sąjunga, kurion įstojau, jau spėjo pakankamai išaugti, sutvirtėti, tapti žinoma ir pelnyti tautos pripažinimą. O juk buvau liudininkas, kaip užmezgė ir į pasaulį ją vedė tėviškai šilta daktaro Jono Stankaus ranka.

Su juo – tikru Antakalnio riteriu – likau artimas ir toliau. Tuo džiaugiuosi ir didžiuojuosi.

Prof. habil. dr. Jurgis Vanagas

Jonas Stankus – prasmingos biografijos asmenybė

Šalia docento Jono Stankaus nuėjau nemenką profesinio gyvenimo kelio atkarpą. Esu dėkingas likimui už tai, kad galėjau mokytis ne tik profesinių dalykų, bet ir ne mažiau svarbių bendražmogiškų vertybių.

Kiekviena profesija turi savo atramos stulpus, kurie formuoja kvalifikacijos, atsakomybės ir nuolatinės raidos maksimas, – tai, ką įprasta vadinti profesionalumu. Tad pirmiausia docentas Jonas Stankus yra Lietuvos akušerijos ir ginekologijos profesionalas. Jo asmenybę geriausiai atskleidžia šios savybės: valia, ištvermė, nuoseklus darbas, pasišventimas profesijai ir (kas šiandien tampa reliktu) inteligencija bei pilietiškumas.

Jonas Stankus gimė 1927 m. kovo 29 d. Radviliškio rajono Sidarių kaime. Baigęs (1950) Kauno valstybinio universiteto Medicinos fakultetą, tais pačiais metais pradėjo dirbti Respublikinėje Vilniaus akušerių mokykloje direktoriumi. Čia pasireiškė pirmieji pedagoginio takto ir kantrybės įgūdžiai ir rezultatai. Vėliau jis aktyviai dalyvavo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos veikloje. Pasirinkęs akušerio-ginekologo specialybę trejus metus tobulinosi klinikinėje ordnatūroje. Nenuostabu, kad ją baigęs, įgijęs profesinių žinių, neįkainojamos organizatoriaus patirties 1954 m. Jonas Stankus skiriamas Klaipėdos gimdymo namų skyriaus vedėju. Darbe jis buvo kruopštus akušeris-ginekologas praktikas, geras organizatorius.

Noras tobulėti, savo praktinio darbo rezultatus apibendrinti moksliniu darbu Joną Stankų 1965 m. paskatino persikelti į Vilnių ir pradėti dirbti Vilniaus miesto klinikinėje ligoninėje skyriaus vedėju. 1968 m. jis apgynė medicinos mokslų daktaro disertaciją, o po dvejų metų pradėjo dirbti Vilniaus universiteto Akušerijos ir ginekologijos katedroje. 1974 m. Jonui Stankui suteiktas docento vardas.

Greta pedagoginio darbo jis ilgai dirbo ginekologijos skyriaus vedėju, Lietuvoje buvo žinomas kaip vienas geriausių moterų septinių ligų specialistų. Jo sukaupta patirtis, paremta naujomis žiniomis, ir ypatingas kruopštumas padėjo išgelbėti ne vienos moters gyvybę.

Docentas Jonas Stankus paliko ryškų pėdsaką ne tik kaip gydytojas, pedagogas, bet ir kaip mokslininkas savo moksliniais straipsniais, monografijomis, taip pat kaip pastabus, neabejingas viskam, kas vyko ir vyksta mūsų žmonių, valstybės gyvenime, metraštininkas.

Be profesinio kryptingumo, noriu akcentuoti docento erudiciją, literatūros, meno išmanymą. Prisimenu apie 70-ųjų metų vidurį jo išsakytą nuomonę apie tai, kodėl jam nepatinka E. M. Remarko kūryba. Turėjo savo argumentuotą nuomonę, tačiau nepiršo jos kitiems. Tai iš tiesų puiki žmogiška savybė.

Labai svarbi docento Jono Stankaus gyvenimo ir veiklos dalis susijusi su Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo bei vėlesniais tautos istoriniais įvykiais. Jis 1988 m. Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo delegatas, aktyvus šių Lietuvai svarbių įvykių dalyvis. Šiuo laikotarpiu jo profesines ambicijas pralenkė pilietiškumas. Manau, kad apie šį labai reikšmingą Lietuvai ir pačiam docentui laikotarpį daugiau galėtų pasakyti ir aprašyti tuo metu šalia jo buvę bendraminčiai.

Turtinga docento Jono Stankaus biografija – gausi ne tik svarbių datų ir įvykių, bet ir padarytų bei tęsiamų prasmingų darbų.

Doc. med. dr. Jonas Ališauskas

Daug gerų žodžių apie docentą Joną Stankų...

Kai klinikoje prisimename apie kai kurias mūsų Mokytojų darbo ir gyvenimo detales, man prieš akis iškyla amžinai jauno, liekno, ramaus ir kultūringo docento Jono Stankaus asmenybė. Bendras darbas Vilniaus universiteto Akušerijos ir ginekologijos katedroje, o vėliau ir klinikoje sukelia man daug šiltų jausmų ir prisiminimų, susijusių su docentu Jonu Stankumi. Tapusi klinikos asistente pradėjau dirbti Jono Stankaus vadovaujamame antrajame ginekologijos skyriuje. Iki šių dienų išliko daktaro Stankaus žinios ir pastangos gydant pačias sudėtingiausias ir sunkiausias mūsų specialybės septines ligones. Jauni gydytojai kreipdavosi į mūsų Mokytoją sudėtingais patologijos – akušerinio ir ginekologinio sepsio diagnostikos ir gydymo klausimais.

Pamenu, atvežė iš Aukštaitijos nėščiąją esant sepsio klinikai. Vaisius buvo žuvęs, ligonė labai jauna. Aš ką tik buvau tapusi klinikos vedėja. Išnaudojau visus savo organizacinius gebėjimus, kviečiau konsultantus iš kitų ligoninių. Svarbiausia, kad gydymas buvo sėkmingas, ligonė liko gyva. Praėjus savaitei, kai ligonė ėmė sveikti, docentas Jonas Stankus man pasakė pagiriamuosius žodžius: „Tavo didelis indėlis, kad jauna moteris išliko gyva.“ Šiuos žodžius prisimenu iki šių dienų. Jie įkvėpė dirbti ir ateityje sutelkiant visas įmanomas, o kartais ir neįmanomas priemones gelbstint ligonės gyvybę. Todėl apie docentą Joną Stankų, pastebėjusį mano gerąsias šiam darbui reikalingas savybes, išliko patys šilčiausi prisiminimai. Jis buvo ir lieka mano Mokytoju, gebančiu nuolat skatinti jauną žmogų nenuilstamai dirbti. Jo gebėjimas analizuoti klinikinę situaciją, remiantis didele patirtimi, ir šiandien yra kolegų, Mokytojo ir draugo pavyzdys.

Prof. Gražina Drąsutienė

*Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Akušerijos
ir ginekologijos klinikos vedėja, Vilniaus universiteto ligoninės
Santariškių klinikų Akušerijos ir ginekologijos centro vadovė*

Summary

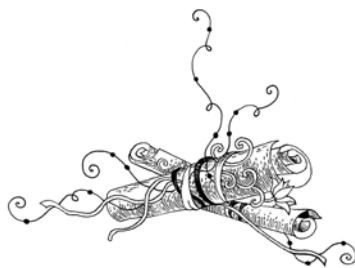
This bibliographic publication contains references to my most important life events, academic and field work years, public and political activities. The list of my academic medical papers, books and other literature, which are listed in chronological order, is provided.

As I wrote in the foreword, the material is of relatively small scope. However, it is very important to me, as it covers the bigger part of my life, as well as important events to Lithuania as a state. That is, from the loss of independence to its restoration, where I was more or less involved.

Jonas Stankus

Turiny s

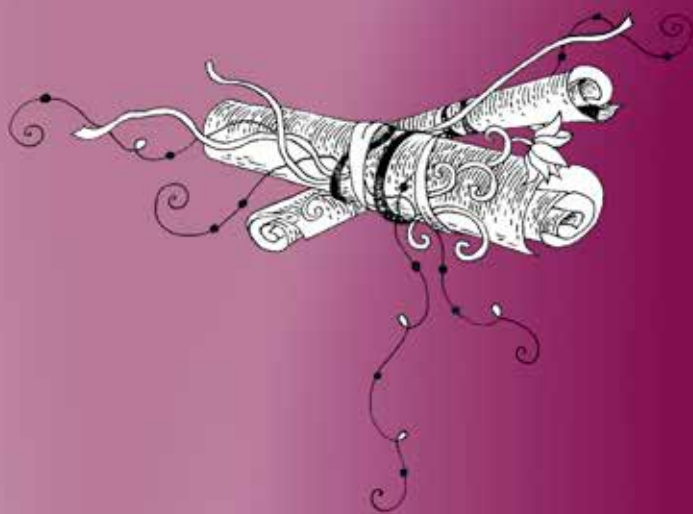
Pratarmė.	3
Svarbiausi gyvenimo įvykiai	9
Literatūros sąrašas:	
Moksliniai straipsniai, knygos ir brošiūros	25
Straipsniai laikraščiuose, žurnaluose ir knygose	43
Literatūra apie docentą Joną Stankų	49
Draugiški žodžiai	69
Jubiliejiniai 70-ieji doc. Jono Stankaus pedagoginės, mokslinės ir praktinės veiklos metai.	70
Jubiliejiniai 80-ieji doc. dr. Jono Stankaus pedagoginės, mokslinės, klinikinės ir visuomeninės veiklos metai.	79
Antakalnio riteris baltu chalatu	84
Jonas Stankus – prasmingos biografijos asmenybė	95
Daug gerų žodžių apie docentą Joną Stankų.	97
Summary.	98

Jonas Stankus
BIBLIOGRAFIJA

Sudarytojas *Jonas Stankus*
Dailininkė *Aušra Čapskytė*
Redaktorė *Audronė Sakalauskaitė*
Bibliografė *Ramutė Stankevičienė*
Maketavo *Birutė Vilutienė*
Nuotraukos iš asmeninio autoriaus archyvo

Tiražas 60 egz.
Spausdino „BMK leidykla“,
J. Jasinskio g. 16, Vilnius

ISBN 978-609-408-978-7

9 786094 089787